Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 72 (5663). 27 МАРТ 1985 й. ЧОРШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

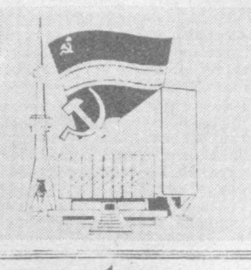

КПСС XXVII съезди ва Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига

БАЙРОҚ ТОПШИРИЛДИ

1984 йилги иқтисодий ва социал ривожланиш давлат планини, социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун республика социалистик мусобақасининг ғолиби сифатида Ҳамза районига 26 мартда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилди.

Район индустрияси буюмларининг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳажми бўйича беш йилликнинг тўртинчи йили планини 25 декабрда адо этди. Беш йиллик бошидан бери социалистик мажбурият ҳисобига 82,4 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу мажбуриятда белгилангандан 14,7 миллион сўмлик кўп.

Районда қолоқ корхоналар йўқ. Умуман барча корхоналар реализация қилиш, товар маҳсулотларни ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини ошириш каби асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича планни бажарди. Буюмлар сифатини яхшилаш бўйича кенг кўламда ишлар олиб борилди. Бугунги кунда райондаги 27 коллективда маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системаси жорий этилган.

Райондаги илмий-тадқиқот институтлари билан корхоналарнинг коллективлари ўртасидаги ҳамкорлик натижасида янги пахта териш машиналари, кўтарма механизмлар, енгил металл конструкциялар, темир-бетон буюмлар, пайвандлаш трансформаторлари каби ускуналарни ишлаб чиқариш жорий этилди.

Ўтган йили янги корхоналарни ишга тушириш, мавжудларини реконструкция қилиш бўйича талайгина қурилиш ишлари олиб борилди. Планга мувофиқ В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида, Ўзбекистон ССР Тайёрлов министрлигининг тажриба-механика заводида, 2-йирик панелли уйсозлик комбинатида янги қувватлар, упаэлик фабрикасида қувур цехи фойдаланишга топширилди. Умумий сатхи 70 минг квадрат метрдан зиёд уй-жойлар қурилди.

Ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йили ҳам яхши бошланди. Фақат январь-февраль ойларининг ўзида районда 2 миллион 492 минг сўмлик саноат маҳсулоти планга қўшимча равишда реализация қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева кўчма Қизил байроқни топширар экан, район меҳнаткашларини социалистик мусобақадаги ғалабалари билан қизғин табриклади, уларга Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини ва КПСС XXVII съездини янги меҳнат зафарлари билан кутиб олишда муваффақиятлар тилади.

Байроқни топширишда Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров қатнашди.

ХОТИН-ҚИЗЛАР ЎҚИШИ ВА МЕҲНАТИ

26 март куни Тошкентда хотин-қизлар орасида иш олиб борувчи республика кенгашининг мажлиси бўлди. Мажлисда маҳаллий миллат қизлари орасидан ҳунар-техника таълими ва мактаблараро ўқув ишлаб чиқариш комбинатлари орқали ишчи кадрлар тайёрлаш, шунингдек, хотин-қизлар орасида касаначиликни ривожлантириш, республика маҳаллий саноат корхоналарида тўла бўлмаган ва узлукли иш куни режимини қўлланиш масалалари кўриб чиқилди. Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси П. Қ. Қаюмов, Ўзбекистон ССР маориф министри О. С. Аббосова, Ўзбекистон ССР маҳаллий саноат министри Ғ. Н. Насриддинов шу масалалар юзасидан ахборот бердилар.

Кенгаш мажлисида республика КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил апрель Пленуми қарорларини рўёбга чиқариш, мактаб ислоҳотини амалга ошириш, кадрлар тайёрлашни такомиллаштириш соҳасида олиб борилаётган ишлар таъкидлаб ўтилди. Ўзбекистон ҳунар-техника билим юртлари бир юз қирқ ихтисос бўйича ишчи тайёрламоқда. Ҳунар-техника билим юртларига қизларни қабул қилиш ошди. Андижон, Наманган, Фарғона областлари енгил саноат билим юртларида, Қорақалпоғистон АССР; Хоразм ва Навоий областлари қишлоқ хўжалик билим юртларида қизлар анча кўпайди. Мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатлари базасида соҳалар бўйича меҳнат таълими системаси ҳар бир қизнинг ўз қобилиятига мувофиқ равишда конкрет касбни танлашига, регион халқ хўжалигининг малакали кадрларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олишга имкон бераётганлиги таъкидлаб ўтилди. Кейинги вақтда мактаб ўқувчиларига, шу жумладан, қизларга меҳнат таълими бериш самарадорлиги ўсди. Улар мактабни тамомлагандан кейин мактабда ўрганган касби бўйича ишлаяптилар ёки ўқишни давом эттирмоқдалар.

Мажлис қатнашчилари XI беш йиллик мобайнида касаначиликни, тўлиқ бўлмаган ва узлукли иш кунини қўлланишни кенг ривожлантириш юзасидан муайян ишлар қилинганлигини айтиб ўтдилар. Ҳозирги вақтда республикадаги 8 та ихтисослаштирилган корхона ва филиалда касаначилик йўлга қўйилган. 80 та цех ва участка ишлаб турибди, уларда салкам 13 минг хотин-қиз меҳнат қилмоқда.

Шу билан бирга ишчи кадрларни тайёрлаш масаласида ва касаначиликни ривожлантириш соҳасида анчагина камчиликлар бор. Республика кенгаши шу ишни яхшилашга қаратилган бир қанча тавсиялар қабул қилди. (ЎзТАГ).

● Истеъмол буюмларига—кенг йўл

ТЎҚУВЧИЛАР СОВҒАСИ

Тошкент тўқимачилик комбинатининг коллективи ҳамшаҳарларимизга ажойиб совға тайёрлади. Баҳор-ёз мавсуми учун мўлжалланган енгил газламаларнинг катта туркуми ишлаб чиқарилди. Улар газламасининг сифатлилиги, ёрқин чиройли гуллари билан диққатни жалб этади. Шаҳримиз савдо тармоқларига ана шундай газламалардан бир неча 100 минг метри етказиб берилди.

Корхонада КПСС XXVII съездини, Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа авж олдирилмоқда.

* * *

СУРАТДА: тайёр маҳсулотлар бўлимининг сифат бўйича контролёри КПСС аъзоси Шаҳло Каримбоева. У смена топшириқларини 130-135 процент бажариш билан бир қаторда сифат назоратчилари бригадасига раҳбарлик қилади.

В. Сироткин фотоси.

ИЛМИЙ ЕЧИМЛАР САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

Иш самарадорлиги ва сифатини ошириш республика комиссиясининг навбатдаги мажлисида «Силикат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш ва шу асосда Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги корхоналарида меҳнат унумдорлигини ошириш борасидаги фаолияти тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

«Силикат» бирлашмаси шу беш йилликда бир қанча истиқболли илмий-тадқиқот ишларини бажарганлиги қайд этиб ўтилди. Жумладан, ғиштни «чала қуритиш» усулида пресслаш методи билан саноат кўламида ишлаб чиқариш технологияси яратилди. Маҳаллий хом ашё асосида шиша кристаллитнинг тажриба намуналарини тайёрлаш ўзлаштирилди.

Шу билан бирга, «Силикат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг фаолияти унинг олдида турган вазифаларга ҳали тўла даражада мос келаётгани йўқ. Бу ерда ажратилаётган капитал маблағлардан фойдаланиш самарадорлиги паст бўлиб, бирлашмада сарфланган ҳар бир сўм ҳисобига олинган самарадорлик атиги 8,3 тийинни ташкил этди. «Силикат» бирлашмаси билан «Ташниистромпроект» институти ечимларининг тематикасида такрорлаш кузатилмоқда, айни вақтда баъзи ўткир проблемалар ҳал этилмай қолмоқда. Шу беш йилликда илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг 16 та ечимидан ўнтаси бирон-бир сабабларга кўра ишлаб чиқаришга жорий этилмаган.

Комиссия Бинокорлик материаллари саноати министрлиги раҳбарлари билан «Силикат» бирлашмасига қайд этиб ўтилган камчиликларни тугатишни тавсия қилди. Ишлаб чиқариш эҳтиёжларини техникавий-иқтисодий жиҳатдан синчиклаб таҳлил қилиш ҳамда тармоқ корхоналарида фан-техника тараққиётини ривожлантириш ва меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан ўн иккинчи беш йиллик учун буюртма-программани тайёрлаш зарур.

Ишлаб турган корхоналардаги технология жараёнларида тегишли тартиб ўрнатишга, илғор тажрибани, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этишга маҳаллий хом ашёдан фойдаланишга коллективнинг алоҳида эътибори жалб қилиниши лозим. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ВА ДАВЛАТ ИНТИЗОМИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИДАН

Илгари хабар қилганимиздек 25 мартда Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг IX пленуми бўлиб ўтди. Шаҳар партия комитетининг секретари А. В. Гончарова «КПСС Марказий Комитетининг март (1985 йил) Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари асосида партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш юзасидан шаҳар партия ташкилотининг идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада такомиллаштириш вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Партиямиз, деб таъкидланди докладда, марксча-ленинча назарияни янгича шароитларда ижодий ривожлантириб, ижтимоий-сиёсий практикани ҳар томонлама таҳлил этиб, ижтимоий ҳаётнинг жараёнлари ва кўринишларига чуқур кириб бориб ўз сиёсатида иқтисодий, социал, идеологик ва ташкилотчилик вазифаларнинг ўзига хослиги ва бир-бири билан боғлиқ эканлигини белгилаб бермоқда. Бу КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари март (1985 йил) Пленумида яна бир марта таъкидланди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Михаил Сергеевич Горбачев Пленумда сўзлаган нутқида шуни таъкидлаб ўтдики, XXVI съездда, Марказий Комитетнинг кейинги Пленумларида Юрий Владимирович Андропов билан Константин Устинович Черненконинг фаол иштирокида ишлаб чиқилган стратегик йўл ўзгармас йўл бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Бу — мамлакатни социал-иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришни жадаллаштириш, жамият турмушининг барча соҳаларини такомиллаштириш йўлидир. Бунда гап ишлаб чиқаришнинг моддий-техника базасини тубдан ўзгартириш тўғрисида бормоқда. Гап ижтимоий муносабатлар, аввало иқтисодий муносабатларни такомиллаштириш ҳақида бормоқда.

КПСС экономикани ривожлантириш йўлини тутмоқда. Бу биронта ҳам хўжалик проблемаси сиёсатдан ташқарида, иқтисодий жараёнларга партиявий-сиёсий таъсирдан ташқарида тўғри ҳал этилиши мумкин эмас, демакдир.

Шу муносабат билан идеологик ва сиёсий-тарбиявий ишлар самарадорлигини ошириш масаласи қўйиляпти. Пленум қатнашчилари идеология кадрларининг иш услуб ва методларига асосий эътиборни қаратдилар.

Ҳозир ҳамма жойда реалистик ва ижодий услуб, ижтимоий жараёнларга илмий ёндошишга асосланган ленинча иш услубини қарор топтириш муҳим аҳамият касб этмоқда.

Докладчи ва сўзга чиққанлар шуни таъкидлашдики, бизнинг идеология кадрларимиз зарур умумтаълим, назарий тайёргарликка эга. Уларнинг қўлида синалган воситалар бор. Бу эса шахсни шакллантириш, кишиларнинг сиёсий ва меҳнат активлигини ошириш масалаларини ўз диққат марказида тутиш имконини бермоқда. Хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли амалга оширишга, социал масалаларни ҳал этишга, тошкентликларнинг мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётида актив иштирок этишига ёрдам бермоқда. Шаҳар коммунистлари, меҳнаткашларининг КПСС XXVI съезди қарорларини, ўн биринчи беш йиллик вазифаларини бажаришда эришган муваффақиятлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин экономика ва социал ҳаётни соғломлаштиришда қўйилган қадамлар партия ва давлат ҳаётидаги шонли юбилей ва саналарга тайёргарлик жараёнидаги омманинг ижодий активлиги ошиши, шаҳар коммунистлари, барча меҳнаткашларининг ленинчи партия, унинг Марказий Комитети ва Сиёсий бюроси теварагида, улар фаолиятининг барча босқичларида жипслашганлиги бунинг далилидир.

Пленум қатнашчилари эришилган муваффақиятларни реал баҳолаган ҳолда социал ва сиёсий ҳаётнинг бир қатор йўналишларини идеологик жиҳатдан таъминлаш ҳали шу кун талабларини қондира олмаётгани тўғрисида ўз-ўзини танқид руҳида гапирдилар. Идеология соҳасининг хўжалик фаолияти практикаси билан ва айниқса асосий йўналишлардан бири — давлат ва партия интизомини мустаҳкамлаш билан ўзаро биргаликда ҳаракат қилишининг форма ва методларини қайта кўриб чиқиш зарур.

Масалан, саноатда бир қатор коллективларда кўрилаётган кўпгина тадбирларга қарамай товар маҳсулоти ишлаб чиқариш плани бажарилмаяпти. Ишлаб чиқариш ҳажми камайиб кетяпти, реализация планлари адо этилмаяпти. Қурувчилар ўз резервларини ишга сололмадилар. Ўтган йили тошкентликлар юз минг квадрат метрдан зиёд турар жой, кўплаб соғлиқни сақлаш, савдо, алоқа, коммунал хўжалиги объектларини кам олдилар. Пассажир транспорти, алоқа, савдо, маиший хизмат кўрсатиш тармоқларининг иши кўплаб эътирозлар туғдиряпти. Фан муассасаларида ҳали тўла куч-ғайрат билан ишламаётган коллективлар оз эмас.

Бу ва бошқа фактлар шундан далолат бериб турибдики, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, меҳнат коллективларининг айримлари ишида ҳали туб ўзгаришлар қилинганича йўқ. Қатъий талабчанлик, изчиллик, тартиб ва уюшқоқликни йўлга қўйишда қатъият кўрсатилмаяпти. Мавжуд нуқсонлар билан муроса қилиш ҳоллари оз эмас.

Ҳаммага маълумки, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми кўзбўямачилик, қўшиб ёзиш, давлатни алдаш ҳолларига тегишли баҳо берди. Ҳозиргача кўп ишлар қилинганига қарамай, шаҳарда ҳали бу масалада зарур тартиб йўлга қўйилган деб бўлмайди. 53 та объектда текшириш ўтказилганда ҳисобот маълумотларини бузиб кўрсатиш, шу жумладан 9 та объектда қўшиб ёзиш очиб ташланди. Экскаватор заводи, «Стройрембит» бошқармаси, булка-кондитер комбинати ва бошқа корхоналар шулар жумласидандир.

1985 йилнинг биринчи кварталида 48 та дастгоҳ, 64 минг сўмлик қора металлар прокати, 40 минг сўмлик пўлат, 320 минг сўмлик металл буюмлар ҳисобдан яширилган.

Пленумда конкрет айбдорларнинг номлари айтилди. Булар — экскаватор ремонти заводи, санитария-техника жиҳозлари заводи, «ТашгорПЭС», Октябрь революцияси номидаги тепловоз ремонти заводи, 1-уйсозлик комбинати ва бошқа корхоналардир. Текшириш якунларига кўра 59 кишига жазо берилди, 7 раҳбар эгаллаб турган вазифаларидан четлаштирилди.

Фақат шаҳар халқ контроли комитети томонидан 1984 йилда ва шу йилнинг икки ойи мобайнида давлат интизомини бузганлиги учун 1834 мансабдор шахс жавобгарликка тортилди, шундан 68 таси эгаллаб турган лавозимларидан четлаштирилди.

Шаҳар партия комитети айрим раҳбарларнинг партиявий этика принципларини бузишга бўлган уринишларига қатъий ғов қўймоқда.

Яқинда Тошкент автомобиль йўллари институти ректори, коммунист А. А. Муталибовга шаҳар партия комитети бюросида шахсий камтарликни унутиб қўйгани, яъни квартира ва дачани қонунсиз суратда олгани, партиявий интизомни бузганлиги учун учёт карточкасига ёзиш шарти билан қаттиқ виговор берилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин ўтган даврда партия комитетлари шаҳардаги 20 дан зиёд раҳбар ходимни қонунни бузгани учун эгаллаб турган лавозимларидан четлаштирди ва улар қаттиқ партиявий жазо олди. Улар ичида собиқ архитектура-планлаштириш Бош бошқармасининг бошлиғи, бош архитектор С. Р. Одилов, Тошкент фармацевтика институтининг ректори Х. Х. Холматов, экскаватор заводининг директори А. Маҳмудов, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори Г. Б. Адалев ва бошқалар бор.

Бундай аҳвол аввало шу билан изоҳланадики, баъзи раҳбар кадрлар ғоявий хомликларини, сиёсий жиҳатдан узоқни кўра билмасликларини намоён қилмоқдалар. Улар ўз фаолиятлари натижаларини холисона баҳолашга лаёқатли эмаслар, ўзларида камтарлик, қатъият, поклик сингари фазилатларни шакллантира олмаганлар.

Бунинг сабабларидан яна бири раҳбар ходимларга Устав бурчларини бажаришда талабчанлик сусайиб кетганидир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюросида шу йилнинг дастлабки икки ойи мобайнида шаҳар халқ хўжалигининг барча тармоқлари иш якунлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинганда айнан шу кўрсатиб ўтилди.

Пленумда шу нарсага эътибор кучайтирилдики, раҳбар кадрларга топширилган иш учун талабчанликнинг ошиши фақатгина бошқарувнинг олий звеносида сезиляпти ва кўп ҳолларда Марказий Комитет, область, шаҳар ва район партия комитетлари ташаббуси билан қилиняпти. Бироқ бошланғич партия ташкилотлари бу масалаларни ҳал этишда ҳали тортинчоқлик ва қатъиятсизлик кўрсатмоқдалар, юқоридан йўл-йўриқ кутмоқдалар. Бу шуни кўрсатиб турибдики, кўпчилик партия ташкилотларида, меҳнат коллективларида ҳали ижтимоий онгда зарур ўзгаришлар рўй берганича йўқ. Идеологик, оммавий-сиёсий иш бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини оширишга, актив ҳаётий позицияни, ижтимоий фикрни шакллантиришга қаратилиши зарур.

Кишиларнинг маънавий куч-ғайратини қанчалик сафарбар эта олсак, деб таъкидланди докладда, давлат ва партия интизомини, меҳнат ва социал активликни оширолсак, партия сиёсатини шунчалик муваффақиятли адо этамиз, олға томон одимимиз янада шаҳдам бўлади.

Идеология ишидаги муҳим масалалардан бири коммунистларнинг партиявий ўқувидир. Бу ўқув йилида 300 дан зиёд мактаб ва назарий семинарларнинг машғулотлари таҳлил этилди. У шуни кўрсатдики, машғулотларга қатнаш ўртача 60-80 процентни ташкил этади. Икки соатлик машғулот ўрнига 30 минутдан то бир соатгача машғулот ўтказилади, холос. Мактаб раҳбарларининг салкам 64 проценти китоб ёки газета материалларидан ўқиб беришади. 85 процент тингловчи машғулот пайтида эшитганларини қайд этмайди. Бу масалада район партия комитетлари, пропаганда ва агитация бўлимлари жиддий иш олиб боришлари зарур.

Раҳбар кадрларнинг ғоявий-сиёсий савиясини оширишга юксак талаблар қўйилмоқда. Шаҳар партия комитети шундай конкрет вазифа қўйди: беш йил мобайнида барча раҳбарлар университетда таълим курсини ўташлари керак. Ҳозир шаҳар партия комитетининг номенкулатурасидаги 60 процентдан зиёд ходим университетни битирганлиги тўғрисидаги дипломга эга. Бироқ, ходимлар муайян қисмининг университетдаги ўқувга бўлган муносабати кишида таажжуб уйғотади. 68 раҳбар машғулотларни мунтазам қолдириб келганликлари учун университетдан ҳайдалдилар. Улар орасида шаҳар марксизм-ленинизм университетига бир неча марта ўқишга кириб ҳам уни битиролмаган 12-қурилиш трестининг бошқарувчиси В. П. Очкас, Ўзбекистон ССР алоқа министрининг ўринбосари М. Ш. Зоҳидов, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги партия ташкилотининг секретари Д. Ғ. Йўлдошев, 4-қурилиш трестининг бош инженери Г. Д. Трекулов, «Главташкентстрой» қурилиш материаллари ва конструкциялари заводининг директори Е. Г. Тарасов, тепловоз депосининг бошлиғи А. Абдуллаев ва бошқалар бор. Табиийки, пленум қатнашчилари бундай коммунистлар раҳбарлик лавозимларида туриши мумкинми ахир, деб сўрадилар.

Иқтисодий таълим системасининг кўпгина мактаблари иши юзакилигича қолмоқда.

Пленумда ягона сиёсий кунларни ўтказишга катта эътибор қаратилди. Шаҳар ва район хизмат кўрсатиш тармоқлари бир қатор раҳбар ходимлари фақат ўзларига қарашли идоралар коллективлари ҳузуридагина сўзга чиқишга интилишаётгани ажабланарли. Бундай практикани ўзгартириш керак. Шаҳар меҳнаткашлари ва аҳолисига хизмат кўрсатаётган корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари билан барча меҳнат коллективларида учрашувлар ўтишини таъминлаш керак. Ягона сиёсий кунда участка, бригада, смена, ётоқхоналарда, турар жойларда меҳнаткашлар билан, ўқувчилар билан корхоналарнинг раҳбарлари, уларнинг ўринбосарлари, цех, бошқармалар, бўлимларнинг бошлиқлари учрашишлари зарур.

Кўргазмали агитация ишининг энг муҳим соҳаларидан бири ҳисобланади. Кейинги вақтда бу борада баъзи бир ижобий ўзгаришлар сезилди. Шу билан бирга майдонлар, кўчалар, корхона ва қурилишларни бадиий-сиёсий безаш шу куннинг талабларига жавоб бериши учун, янги инсонни тарбиялашда у идеологик воситалар сафидан актив жой олиши учун қатъий куч-ғайрат кўрсатишни талаб этадиган масалалар турганини кўрмаслик нотўғри бўлур эди.

Пленумда қилинган докладда шаҳар партия комитетини ташвишлантираётган яна бир нарса ҳақида айтиб ўтилди: ижодий союзлар, театрларнинг бошланғич партия ташкилотлари, коллективлари ҳали шаҳар меҳнаткашларини тарбиялашга тўла-тўкис ёрдам бераётгани йўқ, айниқса бадиий таъсир воситалари билан ёшларни тарбиялашга. Ҳали шаҳар кино, бошқа маданий-оқартув муассасалари имкониятларидан идеология ишида янада максимал суратда фойдаланишга эришиш керак.

Идеологик кураш, империалистик пропаганданинг бўҳтонлари кучайган бир шароитда идеологик, маданий-оммавий тадбирлар самарадорлигини янада ошириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиш, ғоясизлик, мешчанлик ҳолларига қатъий барҳам бериш, баъзи маданий-оқартув муассасалари ва улар ходимларининг диди пастларга мослашиб қолишларига қатъий барҳам бермоқ лозим. Бу айниқса ёшлар билан ишлашга тааллуқлидир.

Пленум бадиий ҳаваскорлик ижоди фестивалларини маҳаллаларда, микрорайонларда, шаҳар районларида ўтказиш практикасини муттасил такомиллаштиришни, умумшаҳар тадбирлари таъсирчанлигини оширишни талаб этди.

Турар жойлардаги ишлар етарли савияда олиб борилмаяпти. Кўпгина нуқсонларнинг келиб чиқишига сабаб шуки, партия ташкилотлари кўпинча меҳнат коллективларида, ишлаб чиқаришда кенг қўллашаётган иш форма ва методларини турар жой массивларига ҳам кўчирмоқдалар.

Хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш соҳасида жиддий проблемалар мавжуд. Эскирган урф-одатларга барҳам бериш, ҳақиқий социалистик анъаналарни, барча меҳнаткашларга яқин ва тушунарли бўлган анъаналарни ривожлантирмоқ керак. Хотин-қизлар, айниқса кўп болали оналар ўртасида иш олиб боришга кам эътибор берилмоқда. Атеистик ишларни кучайтириш, бу борада рўй бераётган воқеаларнинг сабабларига чуқур кириб бориш зарур.

Пленум шуни уқдириб ўтдики, меҳнаткашларни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялаш, қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, оила ва мактабда ўсиб келаётган авлодни тарбиялашга жиддий эътибор беришни талаб этади. Бу йўналишларнинг ҳар бири КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил), март (1985 йил) Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, экономика ва жамият социал ҳаётини соғломлаштириш тўғрисидаги талабларидан келиб чиқиб, шаҳар партия ташкилоти ҳал этаётган вазифалар билан бевосита боғлиқдир.

Олдимизда катта ва қизғин ишлар турибди. Уларни муваффақиятли бажариш ҳар бир коммунист, ҳар бир партия ташкилоти, ҳар бир меҳнатчининг қўшадиган ҳиссасига боғлиқ.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Партия-хўжалик активи мактабида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия-хўжалик активи мактабида 26 март куни ўтказилган навбатдаги машғулот «Фан-техника тараққиёти. Иқтисодий экспериментларнинг мақсади ва аҳамияти» мавзуига бағишланди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров мактаб тингловчилари ҳузурида лекция ўқиди. (ЎзТАГ).

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Биринчи сессияга келаётган Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари 28, 29 март кунлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг биносида эрталаб соат 10 дан кеч соат 7 гача рўйхатга олинадилар.

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

Бугун Тошкентда:

Собир Раҳимов районидаги барча корхоналар, қурилиш ташкилотлари, муассасалар, ўқув юртларида 20 апрелда бўладиган коммунистик шанбаликни зўр уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида барча тараддуд ишлари кўриб қўйилди.

Шанбаликда районнинг 182 та корхонаси, ташкилоти ва ўқув юрти коллективлари қатнашадилар. Ҳаммаси бўлиб умумхалқ байрамида 135 минг кишининг иштирок этиши мўлжалланмоқда. Шундан 34 минг киши станоклар ва дастгоҳлар олдидаги иш жойини эгаллайди. Корхонада 1,1 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади, 175 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга ошади.

10-автомобиль ремонти, шина ремонти, чинни, агрегат заводлари, бош кийимлар, ўйинчоқлар фабрикалари коллективлари шанбаликда намуна кўрсатишга ҳозирланмоқдалар. Саноатчилар беш йиллик фондига 70 минг сўм пул ўтказишга аҳд қилишган.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника боғи коллективи шаҳримизни кўкаламзорлаштириш мақсадида манзарали дарахт кўчатларини ва атир гул кўчатларини тарқатмоқда. Ботаника боғи баҳор мавсумида 115 минг сўмлик ниҳол тарқатишни амалга оширмоқда.

●

Республика маданият министрлигининг кўргазмалар ва панорамалар дирекциясининг коллективи Швейцариянинг Базель шаҳрида ўтказиладиган халқаро ярмарка учун ўзбек рассомларининг асарлари кўргазмасини юборди. Экспонатлар республикамиз барча областларидаги бадиий ҳунармандчилик корхоналари ва устахоналарида тайёрланган.

ОБ-ҲАВО

● Бугун эрталаб соат 11 да Тошкентда 10 даража иссиқ бўлди. Бугун кечаси 4—6, эртага кундузи 12—14 даража иссиқ бўлади.

ИНСОН. ЖАМИЯТ. ҚОНУН.

№ 2 (7)

Совет кишиларининг меҳнат ғайрати ва социал активлигини ошириш, интизомни мустаҳкамлаш, ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбия — бутун идеология фаолиятининг муҳим вазифасидир.

Шу билан бирга бундан буён ҳам янада тартиб ўрнатиш, турмушимизни ёт ҳодисалардан, жамият ва унинг гражданлари манфаатларига ҳар қандай ҳамлалардан тозалаш, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш юзасидан қатъий чоралар кўрилаверади.

М. С. ГОРБАЧЕВ.

ЙЎҚОЛГАН БАНДЕРОЛЛАР

1983 йилда алоқа ташкилотлари ва корхоналарининг қониқарсиз ишлаётгани хусусида гражданлардан 1203 та ариза ва шикоят тушди, ундан салкам 700 таси асосли деб топилди. 1984 йилда алоқачилар ишига бўлган даъволар миқдори ошди. Меҳнаткашларнинг 1287 та шикоят ва аризасидан 542 таси асосли деб топилди.

Бу республика пойтахти прокуратурасининг ходимларини сергаклантирмаслиги мумкин эмасди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қўйган талаблардан келиб чиқиб, Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг Тошкент шаҳар почта алоқаси ишлаб чиқариш-техника бошқармаси корхоналари ва ташкилотларида ўғирликлар, хўжасизлик, давлат ва меҳнат интизоми бузилишларига қарши курашга қаратилган қонунчиликка риоя этилишини текшириш ташкил этилди. Текширишлар пайтида бошқарма ва унга бўйсунувчи корхоналар ва ташкилотлар фаолиятида жиддий нуқсонлар ва камчиликлар борлиги аниқланди.

Прокуратура ходимлари меҳнаткашларнинг шикоятлари ва аризаларини партия қарорлари талаб этганидек, принципиал позициядан туриб таҳлил этиб шундай хулосага келишдики, гражданлар асосан почта жўнатмалари йўқолаётгани ва посилкалар ичидаги нарсаларнинг бир қисми ўғирланаётгани хусусида шикоят қилишяпти. Социалистик мулкнинг ўғирланишига қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги қонунчилик талабларининг бажарилиши бўш назорат этилаётганига қуйидаги факт ҳам далил бўлади. 1983 йилнинг январида бошқарма бўйича етишмовчиликлар, камомадлар ва ўғирланган моллар суммаси қолдиғи 117,3 минг сўмни ташкил этди. Ўша йили 27,7 минг сўмлик почта жўнатмалари йўқолган 411 ҳол аниқланди; 1984 йилда — 237 та шундай ҳодиса бўлиб, 15,8 минг сўмлик нарсалар йўқолди ва ўғирланди. Почта алоқаси бошқармасининг ҳисобдан чиқаришлар ва иш сифати бузилганлиги учун жарималар тўлаши сабабли кўрган зарари 1983 йилда 73 минг сўмдан зиёдни, 1984 йилда — 68 минг сўмни ташкил этди.

Текширишларнинг материаллари кўрсатишича, етишмовчиликлар, камомадлар ва ўғирликлар, почта жўнатмалари йўқолишларининг асосий кўпчилиги Тошкент темир йўл олди почтамти (ПЖДП) га тўғри келади. Бу ерда 1984 йилда 183 ҳолда 14,9 минг сўмлик йўқотишлар ва ўғирликлар бўлгани аниқланди.

Текширишда маълум бўлдики, бошқармадаги ва темир йўл олди почтамтидаги мансабдор шахслар, хусусан бош бухгалтерлар ва шу почтамт бошлиғи А. Балашова социалистик мулк сақланишини таъминлаш, келтирилган зарарни конкрет айбдор шахслар ҳисобига қоплаш ўрнига ишни сиртдан рисоладагидек қилиб кўрсатиш йўлига ўтишган. 1983-1984 йилларда корхона баланси ҳисоботларида камомадлар, растраталар, почта жўнатмалари ўғирланишлари ва йўқолишларини яширишган ва нотўғри акс эттиришган.

СССР алоқа Устави талаблари бузилиб, почта жўнатмалари йўқолишининг кўпгина фактлари бўйича хизмат текширишлари натижалари ҳақида буйруқлар чиқарилмайди. Посилкалар йўқолишида айбдор бўлганлар кўпинча жазосиз қолади, йўқолишларга сабаб бўлувчи шарт-шароитлар ўрганилмайди ва бартараф этилмайди.

Чунончи, алмашлов участкасининг ходими М. Султоновнинг айби билан 1984 йил 12 августда Москвадан тошкентлик Васильева адресига келган 996-рақамли посилка йўқолган эди. Хизмат текширувчи билан посилка йўқолиб қолишида Султоновнинг айби тасдиқланганига қарамай, текшириш натижаси ва айбдорни жазога тортиш ҳақида буйруқ чиқарилмади, Султонов амалда жазоланмай қолди.

Алоқа бошқармасида ходимларни мукофотлаш принципи қўпол равишда бузиляпти. Социалистик мулк ўғирланишига йўл қўйган ходимлар ҳам моддий рағбатлантирилаверади.

Алоқа узелларининг айрим район бўлимларида Почта қоидалари ва пенсияларни тўлаш бўйича Инструкция талаблари қўпол равишда бузиляпти. Текшириш материаллари кўрсатадики, бундай нуқсонлар қулоч ёзган ва кўп ҳолларда жанжалга ва гражданларнинг қонуний ҳуқуқлари камситилишига олиб келади.

Масалан, ўтган йил август ойида Акмал Икромов районидаги 138-алоқа бўлимининг собиқ почтальони Е. Кузнецова касалхонада стационар даволанишда бўлган пенсионер Н. Нестерованинг илтимоси ва ишонч қоғози бўлмаса ҳам пенсияни бошқа одамга берган. Пенсияни квартирант Абдуллаева олган ва ғойиб бўлган. Фақат район прокуратурасининг аралашуви пенсионернинг ҳуқуқлари тикланишига ёрдам берди. Бу факт шуни кўрсатадики, алоқа узелларининг раҳбарлари ўз қўл остидагиларни инструкциялар билан таништиришга, уларни тарбиялашга етарли даражада эътибор қаратишмаяпти.

Натижада бирорта айбдор ходим жазоланмади. Айрим ходимлар бундан фойдаланиб ўғирликлар қилиш, пул маблағларини ўзлаштириб олиш йўлига ўтишяпти. Чунончи, Октябрь районидаги 27-алоқа бўлими почтальони М. Ведьканова пенсионерларга пенсия тўлашда қалбаки имзолар қўйган. У тўрт ой мобайнида 500 сўмга яқин пулни ўзлаштириб олган. Бу ҳодиса Октябрь район алоқа узели раҳбарларига маълум эди, лекин Ведькановани жавобгарликка тортиш ва материалларни тергов органларига ошириш чоралари кўрилмади. Район прокуратураси томонидан текшириш натижалари асосида масалани ҳал этиш мақсадида жиноий иш қўзғатилиши учун материаллар талаб қилиб олинди.

Бошқарма ва район алоқа узелларининг раҳбарлари томонидан қонунчилик бузилишларига қарши кураш масалалари ҳал этилишида принципиаллик йўқлигидан бошқа фактлар ҳам далолат беради.

Гражданин Шаблов 1984 йил 5 мартда Акмал Икромов районидаги 131-алоқа бўлимининг шикоятлар дафтарига ўзининг обуна нашрларини олиш учун бўлимга қаторасига тўрт шанба куни келгани ҳақида норозилигини ёзган. Нашрларни бериши керак бўлган бўлим бошлиғи ҳар гал йўқ бўлган. Бу шикоят район алоқа узели томонидан юзаки текширилган, бошлиқнинг йўқлиги 3 март куни ўша жойга бориб текширилган холос. Унинг ўтган уч шанбада йўқ бўлгани эса эсга олинмаган. Натижада бошлиқни ва унинг ўринбосарини мукофотдан 50 процент маҳрум этиш ҳақидаги буйруқ бажарилмай қолди, айбдорлар жазоланмади. Гражданин Честновнинг почта переводини икки марта расмийлаштиришни хоҳламаган 166-алоқа бўлимининг собиқ оператори Ҳошимова ҳам ҳеч қандай жазо олмади.

СССР алоқа Уставининг почта жўнатмалари йўқотилишларини текшириш, мижозларга корхона ҳисобидан йўқолган посилкалар бадалини тўлаш муддатлари бўйича талаблари қўпол равишда бузиляпти. Чунончи, 1983 йил 2 декабрда йўқолган, Баланова номига келган 144-рақамли қимматбаҳо бандеролни қидириш устав бўйича кўзда тутилган икки ой ўрнига салкам бир йил чўзилган.

Ишда меҳнат қонунчилиги бузилишларига ҳам йўл қўйилган. Айни пайтда бошқарма ва меҳнат қонунчилиги энг кўп бузилаётган, энг кўп прогулларга йўл қўйилган темир йўл олди почтамти раҳбарлари почта жўнатмалари оқими кўпайган пайтда чет кишиларни ишга жалб этишга тўғри келиши, бу посилкалар йўқолишига олиб келаётганидан нолишяпти.

Текшириш материаллари кўрсатадики, почта жўнатмаларини саралаш технологиясига риоя этилмаслиги қонунчилик бузилишларига олиб келяпти. Жўнатмалар саралангандан кейин текширилмайди, бланкалар посилкалар билан солиштирилмайди, почта олдиндан текширилмай почта вагонларига топширилади. Кичик ҳажмли, енгил ва жуда қимматли посилкалар умумий миқдордан алоҳида ажратилмайди. Натижада уларнинг алмашинуви, кейинчалик йўқолиши содир беради. Қабул қилиш ва саралаш пайтида сабзавот ва мевали посилкалар ҳамиша ҳам алоҳида ажратилавермайди, бу кўпинча уларнинг айниб қолишига олиб келади. Айбдорлар зарарни тўламайди, булар ишлаб чиқаришда кўрилган зиён сифатида ҳисобдан чиқарилади. Жумладан, 1983 йилда 1561 сўм, 1984 йилда бир минг сўм зиёнга чиқарилди.

Прогуллар ва почта жўнатмалари йўқотилиши каби салбий ҳодисаларга қарши курашда жамоатчилик таъсири ва ўртоқлик судлари омилларидан ҳали бўш фойдаланиляпти. 1984 йилда кўплаб қоидабузарликлар бўлганига қарамай, улар атиги иккита материални кўриб чиқишган. Социалистик мулк сақланишини таъминлаш, материалларни тайёрлаш ва тергов органларига йўллаш, келтирилган зарар ўрнини қоплашда юридик ва ревизия хизматининг роли ўта паст. Шаҳар прокуратураси томонидан текшириш материаллари юзасидан қонунчилик бузилишларига имкон берувчи шарт-шароитларни бартараф этиш тўғрисида Тошкент алоқа бошқармаси раҳбарлиги номига маълумотнома чиқарилди. Унда, шунингдек, айбдор мансабдор шахсларни жавобгарликка тортиш масаласи қўйилди.

Г. ФИЛИППЕНКОВ,
Тошкент шаҳар прокурори, юстиция катта маслаҳатчиси.

• Юрист жавоб беради

ЁШ ОИЛАГА ЁРДАМ

Ёш оилаларга давлат ёрдамини кучайтириш чоралари тўғрисида қарор қабул қилингани ҳақида эшитган эдик. Ишлаётган жойдан процентсиз ссуда (қарз) олиб оилага мол-мулк сотиб олиш мумкинлиги тўғрими? Шу ҳақда батафсилроқ жавоб берсангиз. Чунки бу савол кўпчиликни қизиқтираяпти.

Г. ТЎРАЕВА.
Ш. АМИРҚУЛОВ.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1981 йил 22 январдаги қарорига асосан корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва колхозлар социал-маданий тадбирлар, уй-жой қурилиши ёки бошқа фондлар ҳисобидан болалари бўлган ёш оилаларга ёрдам кўрсатиш учун процентсиз ссуда беришлари кўзда тутилган. Корхона, ташкилот ёки колхозда икки йилдан кам ишламаган, ўзини ишда яхши кўрсатган 30 ёшгача бўлган эр ёки хотинга турар жой шароитларини яхшилаш ёки уй-рўзғор буюмларини харид қилишлари учун 1500 сўмгача саккиз йил ичида қайтариш муддати билан процентсиз ссуда берилади.

Кўрсатилган мақсадлар учун процентсиз ссуда бериш ҳуқуқидан социал-маданий, уй-жой қурилиши ва бошқа фондларга эга бўлган корхона ва ташкилотлар фойдаланади.

Ссуда турар жой шароитини яхшилаш учун ёки уй-рўзғор буюмларини олиш учун берилади. Демак олинган маблағ уй-жой қуришга, капитал ремонт, турар жойни кенгайтириш, қурилиш кооперативига кириш взносини тўлаш ёки мебель, кийим-кечак, қишлоқ хўжалик инвентарларини харид қилиш мақсадлари учун сарф қилиниши керак. Ссуда гараж қуриш, машина, мотоцикл, қимматбаҳо гарнитурлар ва бошқа зарур бўлмаган буюмларни харид қилиш учун сарфланиши мумкин эмас.

Процентсиз ссуда бериш ҳақидаги қарор меҳнат коллективининг тавсияси билан маъмурият, касаба союз комитети билан биргаликда кўриб чиқилиб, оила аъзоларининг состави ва моддий томони назарга олингани ҳолда қабул қилинади. Қарорда ссуда қандай мақсад учун ва қайси муддатга берилиши кўрсатилади.

Ссуда ходимга нақд пул тариқасида берилиши ёки бўлмаса уй қураётган, капитал ремонт қилаётган, буюмларни аҳолига сотаётган корхона, муассаса ҳисобига ўтказилиши мумкин. Турар жой кооперативига бериладиган биринчи взноси ҳам пулни ўтказиш йўли билан амалга оширилиши мумкин.

Ссуда олаётган ходим олинган маблағни қайтариш ҳақида корхона олдида мажбурият олади. Ссуда пулини қайтариш бир йиллик тўловнинг ўн иккисидан бир қисмини ҳар ойда (ссуда берилган ойдан кейинги ойдан бошлаб) тўлаш йўли билан амалга оширилади. Мажбуриятда ишдан сабабсиз ўз хоҳиши билан ёки меҳнат интизомини бузганлиги учун бўшаса ёки олинган пул бошқа мақсадлар учун сарф қилинса ссуда муддатидан олдин қайтарилиши кўрсатилиши керак. Агар ходим қурилиш кооперативи аъзолигидан чиқиб, уйини сотса тўланмай қолинган ссуда пули муддатидан олдин қайтарилиши керак.

Ссуда олувчи фарзанд кўрса 200 сўм, кейинги фарзанд туғилгани учун 300 сўм ссуда ҳисобидан тўланган ҳисобланади. Бундай имтиёзларни қўллаш учун бола туғилганлиги ҳақида ЗАГС органлари томонидан берилган гувоҳнома асос бўлиб ҳисобланади. Берилган ссудани тегишли мақсадлар учун сарф қилинишини корхона, муассаса, ташкилот маъмурияти ва касаба союз комитети назорат қилади.

Ушбу имтиёз 1984 йил 1 апрелдан бошлаб Ўзбекистон ССРда ҳаётга тадбиқ қилина бошлади.

А. ҲАСАНОВ,
юрист-консультант.

Мен — Совет Иттифоқи гражданиман

Унинчи синф ўқувчиларининг қўлларида алвонранг дафтарча ифтихор ила юқорига кўтарилган — «совет паспорти, ўроқ, болғаси бор, чўғдай қип-қизил».

Улар 16 ёшга тўлгунча ота-оналарининг паспортларини кўп марта кўришган, лекин бугун алоҳида эътибор билан унинг ҳар бир саҳифаси, ҳар бир сатрини қайта-қайта ўқишяпти. Негаки, улар ўз паспортларини — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи граждани эканликларини ифодаловчи асосий ҳужжатни олишди.

Пойтахтимизнинг Куйбишев районидаги 208-ўрта мактабнинг мажлислар залида тантанавор кайфият. Залда ўқувчилар, уларнинг ота-оналари, ўқитувчилар бор.

Йигит ва қизларни уларнинг ҳаётидаги ажойиб воқеа билан табриклашга уруш ва меҳнат ветеранлари, жамоатчилик вакиллари келишди. Улар балоғат ёшига тўлган ёшларни қизғин табриклашди. Совет Иттифоқининг муносиб гражданлари бўлишга чақирдилар.

Куйбишев районн ички ишлар бўлими паспорт бўлимининг бошлиғи Е. Н. Демченко тантанавор музика садолари остида юқори синф ўқувчиларига паспортлар топширди. Пионерлар уларга гуллар тақдим этишди. Советлар мамлакатининг ёш гражданлари саф тортиб шеърлар ўқишди... Айниқса, шоирнинг

«Уқинг, ҳавас қилинг, мен — Совет Иттифоқи гражданиман» деган сатрлари ифтихор ила жаранглади.

ДРУЖИНАЧИЛАР СЛЁТИ

Куни-кеча пойтахтимизнинг Ҳамза районн кўнгилли халқ дружиначиларининг слёти бўлиб ўтди. Слётда корхоналар, ташкилотлар ва ўқув юртлари кўнгилли халқ дружиналарининг дружиначилари, район партия ва совет органлари ҳамда ҳуқуқ муҳофазаси органларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Кўнгилли халқ дружиналари фаолияти ҳақида Ўзбекистон Компартияси Ҳамза район комитетининг иккинчи секретари, кўнгилли халқ дружиналари район штабининг бошлиғи А. Н. Ефимов доклад қилди.

Районда 12 мингдан зиёд илғор ишчилар, зиёлилар, ўқувчи ёшлар ва меҳнат ветеранларини ўз сафига бирлаштирган 78 та дружина ишлаб турибди. Айниқса, В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташсельмаш» заводи, ТошМИ, тепловоз депоси, 1-уйсозлик комбинатининг дружиначилари фаоллик кўрсатишяпти.

Слётда сўзга чиққанлар ўз ташкилотларидаги кўнгилли халқ дружиналарининг иш тажрибаларини ўртоқлашдилар, жамоат тартибини муҳофаза қилиш ишига муносиб ҳисса қўшишга ваъда бердилар. Слёт қатнашчилари районнинг барча дружиначилари ва меҳнаткашларига қарата мурожаат қабул қилдилар.

Слёт охирида энг яхши дружиначиларга Ҳамза район партия комитети ва район Совети ижроия комитетининг Фахрий ёрлиқлари, қимматбаҳо совғалар топширилди.

Шунингдек, пойтахтимизнинг Фрунзе районн дружиначиларининг ҳам слёти бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Компартияси Фрунзе район комитетининг иккинчи секретари, кўнгилли халқ дружиналари район штабининг бошлиғи Е. А. Прудников доклад қилди. Дружиначиларнинг ўз олдиларига қўйган вазифани қандай бажараётганликлари, ижобий ишлар билан бир қаторда балоғатга етмаган ёшлар билан ишлаш борасида ҳали анчагина ишлар қилиниши кераклиги таъкидланди.

Слёт қатнашчилари социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш, жамоат тартибини сақлаш бўйича ишлар самарадорлигини оширишга муносиб ҳисса қўшажакларини билдирдилар.

• Сўраган экансиз...

КИМЛАР УЙ-ЖОЙ ОЛИШИ МУМКИН?

Қандай гражданлар уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож деб ҳисобланадилар?

А. Холматов, К. Жўраев.

Ушбу саволга Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети юстиция бўлими бошлиғининг ўринбосари М. ХЎЖАЕВ жавоб беради.

— Қуйидаги гражданлар ўз уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож деб ҳисобланадилар.

Ҳар бир оила аъзосига тўғри келадиган уй-жой майдони Ўзбекистон ССР Министрлар Совети белгилаб қўйган даражадан кам бўлган кишилар; давлат ва жамоат уй-жой фонди уйларида ёки уй-жой қуриш кооперативларига қарашли уйларда ёхуд якка тартибда қурилган уй-жой фондидаги уйларда ижарага олиш шартномаси асосида ижарада туриш шарти билан узоқ вақт яшаб келаётган ва бошқа турар жойи бўлмаган кишилар; ётоқхоналарда яшаб келаётган кишилар, мавсумий ва муваққат ишлардаги ходимлар, шунингдек ўқиш муносабати билан кўчиб келган гражданлар бундан мустаснодир; белгиланган санитария ва техника талабларига жавоб бермайдиган уй-жойда яшаб келаётган кишилар; баъзи бир сурункали касалликларнинг оғир формасига учраган ва шу сабабли алоҳида хонада яшашга муҳтож бўлган кишилар; бир хонада ёки бир-бирига туташ хоналарда қариндош-уруғчилиги бўлмаган ҳолда яшаб турган икки ва ундан кўпроқ оила.

Фотоахборот

«ҚИЛИЧ ВА ҚАЛҚОН» КЛУБИ

Ленин районидаги Новий путь кўчасидаги 4-уйда милициянинг алоҳида таянч пункти жойлашган. Бу ерда Ф. Э. Дзержинский номли «Қилич ва қалқон» ўсмирлар клуби ишлаб турибди. Клубга Татьяна Георгиевна Милоградова раҳбарлик қиляпти. Ўсмирлар клуб қошидаги ёш ҳаракат инспектори, ёш криминалист, милициянинг ёш дўстлари тўгаракларда шуғулланишади. «Светофор» отрядида 60 дан зиёд ўсмир бор. Улар йўл ҳаракати бўйича машғулотлардан ташқари спортнинг турли турлари билан шуғулланишади. Улар мактаблари атрофида навбатчилик қилишади, кўчани кесиб ўтишда пенсионерларга кўмаклашишади.

СУРАТДА: клуб раҳбари Т. Г. Милоградова вимпелни клуб аъзоларига кўрсатяпти.

Р. Альбеков фотоси.

Ҳодиса

ТУМШУҒИДАН ИЛИНДИ

Бу воқеанинг «қаҳрамони» қилмишим бежазо қолади деган хом хаёлга берилганлардан биридир.

9 январь куни кеч соат саккизларда Генерал Петров ва Фонтанная кўчалари кесишган чорраҳада милиция сержанти Шамсиддин Содиқов ва милиция катта сержанти Моҳиржон Иброҳимовлар навбатчилик қилишаётган эди. Улар рация орқали шаҳар Давлат автомобиль инспекциясининг навбатчи қисмидан Хабаровская кўчасидаги 2521-автоколонна яқинидан «ВАЗ —2101» маркали «77—49 ТНФ» рақамли автомашина олиб қочилгани ҳақидаги шошилинч хабарни қабул қилишди.

Орадан кўп вақт ўтмади. Хушёрликни одатдагидан бир неча карра оширган ГАИ инспекторлари диққатини чорраҳага ҳаддан зиёд юқори тезликда яқинлашиб келаётган автомашина тортди. Инспекторнинг тўхташ кераклиги тўғрисидаги талабига қарамасдан ҳайдовчи чорраҳадан елиб ўтиб кетди. Лекин машина номери «77—49 ТНФ» эканлигини пайқашга улгурган сезгир инспекторлар шубҳали «ҳайдовчи»ни йўловчи машиналардан бирида таъқиб эта бошладилар.

Ниҳоят ТашГРЭС чорраҳасида уғирланган машинага етиб олишиб, уни йўлнинг четига сиқиб тўхтатишди. «Жигули» ичидан бир йигит отилиб чиқиб, турар жой массиви томон жон-жаҳди билан қочишга тушди. Лекин, жиноятчи дарахтнинг шоҳида юрса, милиция ходимлари баргида юришини ГАИ инспекторлари яна бир бор исботлашди. Биринчи бўлиб унга Шамсиддин Содиқов етиб олди. Сўнгра Моҳиржон Иброҳимов билан бирга уни Ҳамза район ички ишлар бўлимига келтиришди. Бу ерда машина олиб қочганнинг исми-шарифи Сергей Бетрутдинов эканлиги аниқланди. Сергей ҳеч қаерда ишламас экан. Ўзгаларнинг мулкига кўз олайтирган, ҳаром-хариш йўллар билан кун кечиришга одатланган текинхўр шу тариқа тумшуғидан илинди. Ҳадемай одил судда у тегишли жазосини олади.

Ғ. БОЛТАБОЕВ,
Тошкент шаҳар Давлат автомобиль инспекцияси бошқармасининг катта инструктори.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ СВЕТОФОРИ

ДАВЛАТ АВТОМОБИЛЬ ИНСПЕКЦИЯСИ ХАБАР БЕРАДИ

Ўтган ҳафтада шаҳримизда 45 та йўл-транспорт ҳодисаси қайд қилиниб, уларда 54 киши жароҳатланди. Бу ҳодисаларнинг бир қанчаси йўл ҳаракати қоидаларини қўпол равишда бузган мотоцикл ва велосипед ҳайдовчиларининг айби билан содир бўлди.

Кишини шу нарса ташвишлантирадики, мотоцикллар ва велосипедларни аксарият ёшлар бошқаришмоқда. Уларда на ҳайдовчилик малакаси бор, на тегишли гувоҳнома. Айниқса, ҳаво исий бошлаганидан буён йўлларимизда тезликка маҳлиё бўлиб, мотоциклни ўқдек учираётган ҳайдовчилар тез-тез кўзга ташланиб қолмоқда. Албатта, транспорт оқими ўртасида бундай қабилда «шўхлик» қилиш беоқибат қолмаяпти.

Ҳунар-техника билим юрти ўқувчиси Артур Ҳусанбоев давлат номер белгиси бўлмаган «Восход —2» маркали мотоциклни бошқариб бораётиб, йўл қоидасини мутлақо билмаслигини кўрсатди. У катта тезликда светофорнинг қизил сигналида София ва Чимбой кўчалари кесишган чорраҳага кириб келди ва «57—56 ТНА» номерли автобус билан тўқнашув содир қилди. Фалокат натижасида мотоцикл ёнилғиси тўкилиб ўт чиқди ва ҳайдовчи оғир жароҳатланди.

Назарбек ва Маҳорат кўчалари кесишган чорраҳада ҳайдовчилик гувоҳномаси бўлмаган мотоцикл ҳайдовчиси Абдуғаффор Қўчқоров қоидани бузди. Унга иккинчи даражали йўлдан асосий йўлга чиқишда қоидани билмагани панд берди. У асосий йўлдан келаётган автомобилни ўтказиб юбормасдан авария ҳолатини келтириб чиқарди.

15 март куни Энгельс ва Малясов кўчалари кесишган чорраҳада «ЗАЗ —968» маркали автомашина 220-мактаб ўқувчиси Александр Намни уриб юборди. Бунда боланинг ўзи айбдор. У йўлда велосипед бошқариш ҳуқуқини берадиган ёшда эмасди, айни пайтда тўхтаб турган автобусни айланиб ўтиб, эҳтиётсизлик билан асосий йўлга чиқиб кетди.

Бу кўнгилсиз ҳодисалар қоидани яхши ўзлаштириб олмасдан туриб мотоцикл ва велосипедни бошқариш қимматга тушиши мумкинлигини кўрсатиб турибди. Шундай экан, йўл ҳаракатининг иштирокчиси ҳисобланган киши, у қандай транспорт воситасини бошқаришидан қатъий назар, ўзининг ва ўзгаларнинг хавфсизлигига путур етказмаслик учун энг аввало тегишли қоидаларни ўрганиб олиши керак.

БУГУН — ХАЛҚАРО ТЕАТР КУНИ

Пойтахтимиз театрларида

Республикамиз пойтахти Тошкент йирик саноат ва билим маркази бўлиши билан бир қаторда улкан маданият маркази ҳамдир. Буни Тошкент театрлари мисолида ҳам кўриш мумкин.

Алишер Навоий номидаги Давлат академик катта театри пойтахтимизнинг йирик саҳналаридан саналади. Театрнинг ижодий коллективи кўп маротаба Москва ва мамлакатимизнинг бошқа қатор шаҳарларида, йиллаб хорижий мамлакатларда кўп миллатли совет санъатини маҳорат билан намойиш эта олган.

Яқиндагина бу театр коллективи Германия Демократик Республикасига сафар қилди. Подстдам фестивалида театр артистлари мамлакатимиз опера санъатини юксак ижро этдилар.

Кундан-кун театрнинг ижодий масъулияти ошиб бормоқда. Ҳар оқшом бу ерда спектакллар намойиш этилади. Янги саҳналарга тайёргарлик кўрилади. Масалан, яқинда Собир Бобоевнинг «Фидойилар» операсининг премьераси бўлиб ўтди. Айни пайтда «Отелло» операси устида ишлар қизғин олиб борилмоқда. Шунингдек, янги спектаклларни яратиш бўйича изланишлар давом этмоқда.

М. Горький номидаги рус академик драма театри коллективи ҳам юксак ижодий жўшқинлик билан ишламоқда. Бундан бир неча кун муқаддам Меҳнат Қизил Байроқ ордени топширилиши бу коллективнинг муваффақиятларидан далолат бериб турибди.

Халқаро театр куни муносабати билан ушбу театр коллективи Александр Гельманнинг «Зинуля» пьесасини саҳналаштириш ишларини ниҳоясига етказди. СССР Давлат мукофоти лауреати, таниқли совет драматурги А. Гельман театр коллективи билан яқин ижодий алоқа боғлаган. Тошкентлик саҳна усталарининг бу драматург ижодига мурожаат қилишлари ҳам бежиз эмас.

Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг икки премьераси ҳам томошабинларда катта қизиқиш уйғотди. Ўзбекистон халқ шоири Шукруллонинг «Ўғрини қароқчи урди» ва Учқун Назаровнинг «Ойна» спектакллари шулар жумласидандир. Театрда кичик саҳнанинг очилиши, айниқса томошабинлар учун яхши туҳфа бўлди.

Муқимий номидаги республика музикали театри саҳнасида қўйилган «Тоҳир ва Зуҳра» спектакли бу ижодий коллективнинг миллий классикага катта эътибор бераётганидан далолат беради. Ушбу спектакль бундан чорак аср муқаддам мазкур театр саҳнасида намойиш этилганди. Бироқ коллектив «Тоҳир ва Зуҳра»нинг янги постановкасини ижодий жиҳатдан анча бойитган ҳолда томошабинлар эътиборига ҳавола этди. Спектаклни театрнинг бош режиссёри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Бахтиёр Ихтиёров саҳналаштирган.

Айни пайтда театр коллективи «Кумуш шаҳар маликаси» номли спектаклни ҳам саҳналаштиришга тайёргарлик кўрмоқда.

Охунбобоев номидаги ёш томошабинлар театри коллективи Халқаро театр кунини муносиб кутиб олди. Бу театр саҳнасида таниқли француз ёзувчиси Виктор Гюгонинг «Гаврош» асари бўйича қўйилган спектакль кўп сонли санъат ихлосмандларининг олқишига сазовор бўлди.

Шунингдек, рус давлат ёш томошабинлар театри, қўғирчоқлар театри, оперетта театри коллективлари ҳам ўз томошабинларини янги саҳна асарлари билан хушнуд этишди. Оперетта театрида қўйилган «Гонконглик графиня» ва ёш томошабинлар театрида қўйилган «Калтакесак» спектакллари илиқ кутиб олинди.

Бир сўз билан айтганда пойтахт театрлари коллективлари ўз байрамларини янги ва ажойиб спектакллари билан пешвоз олмоқдалар. Бу саҳна асарлари театрларга қадам ранжида қилган ҳар бир кишида катта таассурот қолдирмоқда. Олдинда эса саҳна усталарини республика ва мамлакат бўйлаб масъулиятли гастроллар кутиб турибди.

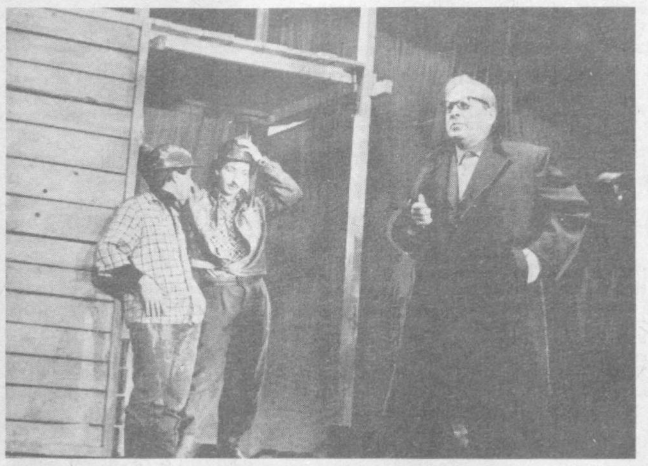

СУРАТЛАРДА: Горький номли театрнинг «Зинуля» ва Муқимий номли театрнинг «Тоҳир ва Зуҳра» спектаклларидан кўриниш акс этган.

Маданият янгилиги

АНСАМБЛЬ САФАРИ

Муҳиддин Қориёқубов номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбек Давлат филармониясининг Тўхтасин Жалилов номли Ўзбекистон давлат халқ чолғу асбоблари оркестри Улуғ Ватан урушида қозонилган Буюк Ғалабанинг шонли 40 йиллиги муносабати билан Қашқадарёда ижодий сафарда бўлди. Ўзбек санъаткорлари оркестр бош дирижери ва бадиий раҳбари, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Фаррух Содиқов ҳамда Тошкент давлат консерваториясининг профессори вазифасини ўтовчи дирижёр Анвар Левиевлар бошчилигида чет эл ва қардош халқлар ҳамда ўзбек композиторларининг асарлари, миллий классик куйларни ижро этдилар.

Оркестр сафар чоғида Қарши, Косон, Шаҳрисабз маданият уйларида, билим юртларида томошабинларга қатор концертлар намойиш этди. Ўзбек Давлат филармониясининг солисти Шуҳрат Баҳромов машҳур совет композитори Давид Тухмановнинг шоир В. Харитонов шеъри билан айтиладиган «Ғалаба куни» деб номланган асарини маҳорат билан ижро этди. Оркестр коллективи Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига бағишланган концертлари учун область ташкилотларининг диплом ва Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди.

Х. ИБРОҲИМОВ.

• Минг бир касб

ЭКРАН ОРТИДАГИ ЗАҲМАТКАШЛАР

Фотоахборот

Бугунги ҳар бир кунимизни «зангори экран»ларсиз тасаввур этиш қийин. Миллионлаб хонадонларда унинг маънавий ва завқ берувчи кучини яққол ҳис қиламиз. Ўз навбатида телевизион кўрсатувларни тайёрлашда яхлит, техника ва ижодий технологик жараёнлар мавжуд. Ана шу жараёнлардан энг муҳимми суратга туширилган кинолентани монтаж қилишдир. Киноленталарни сценария асосида бўлакларга бўлиб, ҳар бир тасвирни ўз ўрнига қўя билиш монтажчидан катта масъулият, энг зарури ижодкорликни талаб қилади.

Розия Каримова 15 йилдирки Ўзбекистон телевидениесида монтажчи бўлиб ишлаб келади. У ҳар бир кўрсатувни муаллиф ва режиссёр ҳамкорлигида ўзининг кўп йиллик тажрибаларига таяниб тайёрлайди. Р. Каримова монтаж цехида тажрибали ишчигина бўлиб қолмай, балки ёшларга меҳрибон мураббия ҳамдир. Айни пайтда бу ерда меҳнат қилаётган монтажчиларнинг кўпчилиги унинг шогирдлари. Телевидение экранида берилаётган кўрсатувларнинг ҳар учинчиси Розия опа меҳнати маҳсулидир. У меҳнат ветерани, коммунистик меҳнат зарбдори, «Социалистик мусобақа илғори» нишондоридир.

СУРАТДА: Р. Каримова ўз шогирдлари билан.

Бир шингил табассум

ЧЕТ ЭЛ ХАНДАЛАРИ

Власта судга ариза билан келди.

— Ажралишингизнинг боиси нимада! —сўради ундан судья.

— Эрим мени ўзига тайёрлаган овқатимни ейишга мажбур қилади.

●

— Моника, айтингчи, «Севмоқ» фильми келаси замонда қандай турланади!

— Турмушга чиқмоқ!

●

— Қўшни, менинг шўрим қуриб қолди: кучугим қочиб кетди.

— Кечирасиз, хотинингиз кетиб қолганида ажабланмагандингиз! Нега бунча ташвишга тушиб қолдингиз!

— Хотинимда халқаро кўргазмалардан учта медаль йўқ эди-да!

●

Қабулхонада икки дугона суҳбатлашишарди.

— О! Қандай ажойиб марварид, —деди бири. — Мен унинг ҳақиқий эканлигини билиш учун тишлаб олгим келяпти.

— Шундай қилишинг мумкин, — жавоб берди марварид тақинчоқли хоним. — Лекин бунинг учун тишларинг ҳам ҳақиқий бўлиши керак.

Рус тилидан
Ҳ. ИНОҒОМОВ ва Р. ИНОҒОМОВА
таржималари.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Оқшомхонлардан Т. Раҳимов, О. Парпиев, Қ. Мадумаровлар ҳам ўз хатларида рак касаллигининг олдини олиш ҳақида маълумот беришимизни сўрашган. Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон онкология ва радиология илмий текшириш институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати Қаҳҳор Орифжонов билан суҳбатлашди.

Ҳурматли редакция! Энг хавфли рак хасталигига даво борми! Олимларимиз бу касалликни даволашда қандай усулларни қўллашмоқда!

М. ЗУФАРОВ, ишчи.

Газетхон илтимоси

МАККОР ХАСТАЛИККА ДАВО БОРМИ?

— Қаҳҳор Орифжонович, рак хасталигини даволашда энг яхши қандай методлар қўлланмоқда!

— Хасталиклар орасида рак жуда маккор касаллик бўлиб, уни даволашнинг кўпдан-кўп методлари бор. Кейинги йилларда хирургик ва нур билан даволаш кенг қўлланадиган бўлди. Сўнгги ўн йилликлар мобайнида фақат меъда, бачадон, сут безларидаги хавфли ўсмалар эмас, балки қизилўнгач, ўпка, мия ракини ҳам хирургик йўл билан даволаш қулай бўлиб қолди. Операциялар йилдан-йилга хавфсиз, уларнинг натижалари анча самарали бўляпти. Хирурглар баъзи хавфли ўсмаларни ишонч билан йўқотишмоқда. Лекин бунинг учун касаллик эрта аниқланиб, тезда тадбирлар кўрилган бўлиши керак. Герцен номли Москва онкология илмий текшириш институти берган маълумотларга кўра, меъда ва сут безлари раки биринчи босқичда операция қилингандан кейин (ўсма ҳали пайдо бўлган жойида турганида) ҳар тўрт беморда учтаси ёки бешта беморнинг тўрттаси бутунлай соғайиб кетади. Ўсма бир мунча ўсган иккинчи босқичда хирургик операция қилинган беморларнинг 50 проценти, ҳатто учинчи босқичда —ўсма атрофидаги тўқималарга ўсиб кириб, метастаз берганида, яъни яқин жойлашган лимфа тугунларига тарқаганда беш бемордан биттаси соғайиб кетади.

— Медиклар олдида ракни даволаш бўйича қандай муаммолар турибди!

— Биринчидан, хавфли ўсмаларни иложи борича эрта аниқлаш усулларини излаш, иккинчидан янги, янада самаралироқ даволаш методларини, айниқса метастазларга (ракнинг томир отиб тарқалган тугунчашишларига) қарши муваффақиятли кураш, уларнинг олдини олиш усулларини топиш зарур. Бу жиҳатдан химиотерапия, яъни дори-дармон билан даволанишнинг истиқболи кенг.

— Ракка даво бўладиган дорилар борми!

— Яқин кунгача онкология соҳасида ишлайдиган мутахассисларга фақат рак ўсмаларига танлаб таъсир қиладиган ва организмга зарар қилмайдиган дори тайёрлаш мумкин эмасдек туюларди. Бироқ, бу шубҳалар беҳуда бўлиб чиқди. Ҳозирнинг ўзида ёқ рак ўсмаларининг баъзи турларига танлаб, анча кучли таъсир қиладиган бир неча препаратларга эгамиз. Ракка қарши бундай доринииг биринчиси — химиявий модда — синэстрол эди. Бу гормон препарат эркаклардаги простата бези ракида самара берадиган бўлиб чиқди, айниқса шуниси муҳимки, касаллик анча ўтиб қолган ва метастазлар суякка ўтган бўлса-да, бу дори ёрдам беради. Синэстрол ракни дори билан даволаш методининг катта имкониятлари борлигини тасдиқлади.

Дори препаратларининг бошқа группасига ўсимликлардан олинадиган моддалар киритилади. Бу, масалан, Бутуниттифоқ химия-фармацевтика институти томонидан ажратиб олинган омаин ёки колхаминдир. Омаин мази тери ракини даволашда муваффақият билан ишлатилмоқда. Касаллик биринчи ва иккинчи босқичда аниқланган беморнинг 95 проценти шу мазь ёрдамида соғайиб кетади. Ленинград Ботаника институтида оқ қайин замбуруғидан экстракт олдилар, бу дори ракни даволай олмаса ҳам, беморнинг умумий аҳволини бир мунча яхшилайди, баъзи клиникалар берган маълумотларга қараганда, ракнинг ўсишини, метастазларнинг ривожланишини секинлаштиради.

Олимлар антибиотиклар ичидан ракка қарши препаратлар —пенициллин ва стрептомицинга ўхшаш микроорганизмлар ажратадиган моддаларни топишга анчадан бери ҳаракат қиладилар. Чет элда шу турдаги баъзи моддалар, масалан, япон саркомицини кенг реклама қилинади. Умумий ном билан актиномицин деб аталадиган антибиотиклар группаси лимфа безларининг хавфли касалликларида қўлланилади. Бироқ, шуни тан олиш керакки, одамдаги хавфли ўсмага кучли таъсир қиладиган антибиотик ҳали топилгани йўқ. Аммо бу ана шундай моддани излаш тўхтатиб қўйилган, деган гап эмас, албатта, изланиш кенг жабҳа бўйлаб бизнинг мамлакатимизда ҳам, чет элларда ҳам давом эттирилмоқда.

— Экспериментал текширувлар химиявий моддалар ёрдамида операциядан кейин метастазлар ривожланишининг олдини олиши мумкинми!

— Бу масала кўпгина мамлакатларда клиник шароитда кенг ўрганилмоқда. Олимлар даволашнинг хирургик ва химиотерапевтик методларини бирга олиб боришнинг янги усулини муваффақият билан ишлаб чиқмоқдалар. Тананинг рак зарарлаган қисми умумий қон томирлар системасидан узиб қўйилади ва сунъий қон айланиш аппарати ёрдамида у ерда қон айланиши учун вақтинча алоҳида доира ҳосил қилинади. Сўнгра бу ерда айланиб турган қонга ракка қарши препаратнинг концентрланган эритмаси юборилади. У ўсмага таъсир қилади, организмнинг бошқа қисмларига эса тушмайди. Баъзи ўсмаларни шу усулда даволаш яхши натижалар бермоқда.

Шуни таъкидлаш керакки, ракнинг ҳаммага маълум даволаш методлари (хирургик, нур билан даволаш ва химиотерапевтик)дан ташқари олимлар онкология тажрибасида диагностиканинг янги физик методлари (эндоскопия, ультратовуш, эхография, ўсмани сканирлаш, вимфография) ва даволаш (СВЧ—гипертермия, умумий гипертермия, криодеструкция ва бошқалар)ни зўр бериб ишлаб чиқиб, уларни амалиётда қўллай бошладилар. Ўзбекистон онкология ва радиология илмий-текшириш институтининг олимлари ракни комплекс (хирургия, нур ва дори-дармонлар билан даволаш) методини ишлаб чиқиб, амалда қўллашмоқда.

Рак хасталигини қанча эрта аниқлаб тезда даво чораси кўрилса, бу маккор касалликни йўқотиш ҳеч гап эмас.

Суҳбатни Т. РАСУЛЕВ олиб борди.

Уй-рўзғор ташвишида

СИНТЕТИК ВОСИТАЛАРДАН ФОЙДАЛАНГАНДА...

Ҳозирги пайтда химия саноатининг кўпдан-кўп маҳсулотлари кундалик турмушимизга кириб келган пластмассадан ясалган бежирим идишлар, кўзни қамаштирадиган синтетик поёндозлар, ҳар хил хўжалик жиҳозлари ва атир-упалар шулар жумласидандир.

Ҳозирда парфюмерия дўконларидан хоҳлаган навли хушбўй ироқи ҳамда таркибида шифобахш ва дезинфекцияловчи моддалар қўшилган совунларни, ҳар турли соч ювадиган воситаларни (шампунь) харид қилиш мумкин. Кийим-сочиқларни ювиш учун эса, кир совундан ташқари синтетик кир ювиш воситалари мавжуд. Булар порошок («Лотос», «Айна», «Ока»), паста («Био», «Фантазия») ва суюқ («Лада», «Каштан» ҳамда шампунлар) ҳолда тайёрланиб, турли газламалар учун кимёвий таркиби мувофиқлаштирилган.

Совун тайёрлаш учун одатда табиий ёғ талаб қилинади, сунъий кир ювиш моддалари асосан нефть химия саноатининг мўъжиза маҳсулотлари бўлиб, совун ўрнини эгаллабгина қолмай, инсон таъминоти ва техника учун зарур бўлган ёғ моддасини иқтисод қилади. Бу синтетик моддаларнинг афзаллиги ва қулайлиги шундаки, уларни оддий совун кўпирмайдиган сувда ҳам, доғлари яхши кетмайдиган газламаларни ювишда ҳам муваффақият билан ишлатиш мумкин. Сунъий ювиш воситалари кимёвий хусусиятларига қараб нейтрал ёки ишқорий бўлади. Шу сабабли улар билан ишлаганда баъзи эҳтиёт чораларини кўриш лозим, айниқса кир ювиш цехларида ишловчи аёлларимиз тадбиркорлик билан ёндошишлари зарур. Бу воситалар қўл терисига ва организмнинг шиллиқ қаватларига салбий таъсир кўрсатиши мумкин. Қўл териси қуруқ ёки тери аллергияси бор кишиларда бу таъсир сезиларли бўлади.

Баъзи уй бекалари бу порошоклардан идиш-товоқларни ювиш учун фойдаланишади, бундай зарурат учун алоҳида тайёрланган воситалар мавжуд. Бундай ҳолларда идишлар яхши чайилмаса, бу моддалар овқат билан оз миқдорда бўлса ҳам ошқозон-ичак системаси орқали қонга сўрилиб, унинг таркибини қисман бузади. Бинобарин, бу моддалар ёлғиз ўзи киши саломатлиги учун катта хавф туғдирмайди, лекин бошқа зарарли моддаларнинг қонга ўтишини тезлаштириб саломатликка бевосита зиён етказиши мумкин.

Синтетик ювиш воситалари аксарият чиройли қоғоз қутиларда ва пластмасса идишларда бўлиб, ёш болаларни ўзига жалб қилади. Шу боисдан бу моддалар болаларнинг кўзидан ҳоли жойга қўйилиши лозим, бўшаган идишларга эса ичимлик маҳсулотлари солиш асло мумкин эмас.

У. АБДУЛЛАЕВ,
химия фанлари кандидати.

«Главташкентстрой»га қарашли санитария-медицина бирлашмаси коллективи қурувчилар саломатлиги йўлида фидокорона меҳнат қилишмоқда. Шифохонанинг 12 та махсус бўлимларида 700 дан ортиқ беморлар даволанишяпти. Ҳар куни минг кишини қабул қиладиган поликлиника қурувчилар хизматида. Бундан ташқари 30 дан ортиқ медицина пункти ва юз кишилик профилакторийда қурувчилар ўз саломатликларини мустаҳкамлашмоқда.

СУРАТДА: санитария-медицина бирлашмасининг бир группа шифокорлари.

И. Тўлисбоев фотоси.

• Буни ҳамма билиши керак

ҚУТУРГАН ҲАЙВОНДАН САҚЛАНИНГ

Қутуриш ўткир юқумли касаллик бўлиб, уни жуда майда микроорганизм-вирус тарқатади. Бу хасталик одамга турли ҳайвонлардан, айниқса итдан юқади. Қутурган ҳайвон тишлаганда ёки сўлаги одам терисига, шиллиқ пардага тушганда заҳарланиш бошланади. Микроскоп ёрдамидагина кўринадиган вируслар қайнатилганда 55-60 даражали ҳароратда, у агар кийим-кечакда бўлса дазмолланганда йўқолади.

Хаста ҳайвоннинг сўлагида қутуриш вируси касаллик аломатлари бошланмасдан ўн кун илгари пайдо бўлади. Шунинг учун фақат ит қопгандагина эмас, терига сўлаги текканда ҳам тезда врачга мурожаат қилиш керак. Организмга тушган вирус жароҳат орқали нерв йўллари бўйлаб марказий асаб системасига етиб боради-да, мия тўқималарини шикастлантиради, шундан кейин беморнинг иситмаси кўтарилади, ўзини жуда ноxуш сезади, мувозанатини йўқотади ва оғир асоратлар пайдо бўлади.

Итларда қутуриш жуда хавфли ўтади. Биронта қутирган ҳайвон итни тишласа 7-8 кун, кўпи билан бир-олти ой ўтгач, қутура бошлайди. Қутурган итда безовталик, қопоғонлик ҳолатлари кузатилади, овқат емайди, эгасини ҳам тишлайверади. «Қутурган ит— эгасини қопади» деган гап шундан қолган.

Қутурган ҳайвонлар қопганда ёки тишлаганда санитария-эпидемиология станцияларига тезда мурожаат қилиш керак. Шаҳримиздаги кўпгина поликлиника, шифохона ва стационарлар қошида аҳолига хизмат қиладиган махсус пунктлар бор.

Агар жуда зарур бўлиб қолса, қутурган ҳайвонларни олиб кетиш учун шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармаси қошидаги «Автодормехбаза» трестига қарашли 66-29-25, 66-18-71, 66-18-08 телефонларга хабар қилишингизни илтимос қиламиз.

Қутурган турли ҳайвон-зараркунандалардан сақланинг. Энг хавфли касаллик — қутуриш хасталиги хавфли эканлигини унутманг.

М. ОЛИМХОНОВА,
Тошкент шаҳар санитария-эпидемиология станциясининг бўлим бошлиғи.

Шифобахш кўкатлар

КЎК ПИЁЗ, БАРРА ПИЁЗ

Кундалик истеъмол қиладиган таомларимизни пиёзсиз тасаввур этолмаймиз. Одатда пиёз хомлигида ҳам хуштаъм бўлади. Унинг кўк барра барглари барча таомларга қўшиб истеъмол қилинади. Сербарг бўлгани учун ҳам кўк пиёздан йил бўйи фойдаланилади. У ҳеч қачон кўнгилга урмайди. Аксинча, иштаҳа очувчи кўкат сифатида фойдаланилади.

Кўк пиёз таркибида оқсил моддаси, С витамини, углевод ва каротин моддалари борки, булар инсон организми учун ниҳоятда зарур ҳисобланади.

Экилган кўк пиёзнинг барги 40 сантиметр бўлганда йиғиб олиш керак. Майда пиёзчалардан ўстирилган кўк пиёзнинг барглари йирик-йирик бўлади. Бундан қиймага ва сомсага солиш жуда фойдали. Унинг уруғидан экиб барра бўлганда ҳам тановул қилинади. Кўпинча барралари хомлигича овқат билан истеъмол қилингани маъқул.

Пиёз микробларга қирон келтирувчи энг ноёб ўсимлик. Яна цинга (лавша) деган касалликнинг олдини олади. Пиёзнинг бир неча турлари мавжуд. Уларнинг ҳаммаси ҳам организмга ижобий таъсир этади.

Грипп билан оғриган киши пиёз тўғраганда, уни ҳидлаганда ва истеъмол қилганда енгил тортади, чунки грипп микробларини пиёздан чиққан фитонцидлар нобуд қила олади.

Пиёзни сақлашга ҳам эътибор бериш зарур. Кўк пиёзни салқин хонада сақлаш керак. Ёз кунлари 2—3 кундан ортиқ сақланса, ўз хусусиятини йўқотади. Ҳарорат 0 даражада бир ҳафта мобайнида ранги ва мазаси ўзгармайди. Агар унинг яшил ранги ўзгарган бўлса, ундан фойдаланманг. Аёллар сочларини бақувват ўсишида, айниқса барра пиёзнинг фойдаси жуда кўп. Ҳар оқшом таом билан 3—4 дона кўк пиёз истеъмол қилиб юриш саломатлик гаровидир.

О. КАРИМОВА.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

М. АБДУКАРИМОВ: Ёш болалар ётганда телевизор қўявериш мумкинми?

ЖАВОБ: Иложи борича телевизорни ўчириб қўйиш керак. Йўқса, бола узоқ муддат ухлай олмайди, ухлашга қийналади ёки уйқусида чўчиб тушадиган бўлиб қолади. Агар телекўрсатув жуда қизиқарли бўлиб, оила аъзолари бу кўрсатувни кўришни истаса, телевизор овозини мумкин қадар пастлатиб кўриш керак. Чунки юқорида айтганимиздек, турли шовқинлар бола уйқусига (ҳатто унинг асаб системасига) салбий таъсир этади. Хонада телевизор шундай ўрнатилган бўлсинки, ундан тушаётган ёруғлик нури бола кўзига сира тушмасин.

●

А. ҲАЙДАРОВ: Эшитишимча, олма қоқиси ўз таркибидаги қимматли модда-витаминларни йўқотар экан, шу тўғрими?

ЖАВОБ: Олма қуритилганда ундаги баъзи моддалар хусусиятини йўқотиши мумкин: чунончи С витамини ҳамда хушбўй моддалар шулар жумласидандир. Унинг таркибидаги бошқа қимматли маҳсулотларнинг ҳаммаси сақланиб қолади. Олма қоқида қанд, калий, кальций, фосфор ва темир моддалари кўп бўлади.

●

Б. САИДОВ: Бир кунда қанча асал ейиш мумкин?

ЖАВОБ: Асал — бу юқори калорияли маҳсулот бўлиб, унинг суткалик миқдори уч ош қошиғидан ошмаслиги лозим. Шу куни қанд, конфет ва бошқа ширинликлар истеъмол қилмаслик керак. Кимнинг ошқозон ширасида кислота миқдори юқори бўлса, уларга асални творог, сут ва бошқа овқат маҳсулотларига қўшиб ейиш тавсия этилади, акс ҳолда, уларнинг жиғилдони қайнаши мумкин. Панкреатит (ошқозон ости безининг яллиғланиши), қандли диабет каби касали бор беморлар даволовчи врач рухсатисиз ўзларича асални емасликлари керак.

●

А. ҚОРАБОЕВ: Мен уйқумда хуррак отаман. Қайси мутахассисга учрашишим керак?

ЖАВОБ: Сиз отоларинголог (қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари шифокори)га учрашишингиз лозим. Чунки хуррак отишга юмшоқ танглай мушакларидаги турли ўзгаришлар, бурун касалликлари, тилча мускулидаги баъзи нуқсонлар сабаб бўлиши мумкин.

●

М. МАҲМУДОВА: Хонадаги ҳавонинг ўртача ҳарорати неча даража бўлиши яхши?

ЖАВОБ: Гигиенист ва физиологларнинг айтишича, хонадаги ҳавонинг ҳарорати кундуз куни 18-20 даража, кечаси эса 15 даражадан паст бўлмаслиги керак.

●

Ю. ТОЖИБОЕВА: Кўпчилик, ёзлик маҳсулотлар (помидор, бодринг ва ҳоказо)дан уй шароитида консерва тайёрлаётган вақтларда аспирин (ацетилсалицилат кислотаси)ни қўшиб юборишади. Шу тўғрими?

ЖАВОБ: Мутлақо нотўғри. Консерва маҳсулотлари таркибига аспирин қўшилганда, қатор кўнгилсиз ҳолларга олиб келиши мумкин. Чунончи, бу нарса қон ивиш процессига салбий таъсир этиши, ошқозон-ичак фаолиятини издан чиқариши, организмнинг препаратга нисбатан чидамлилигини ўзгартириб юбориши мумкин. Бу эса, ўз навбатида доридан керакли пайтда фойдаланишда хавф туғдиради, организмнинг аллергияга мойиллигини оширади.

„ТО" спорт ҳафтаси

ТОШКЕНТ—ОЛМАОТА ШАХМАТ МАТЧИ

«ДЎСТЛИК» МАТЧИ — Тошкент — Олмаота

◆Сиртқи «Дўстлик» шахмат матчида 1:0 ҳисобида тошкентликлар олдинда боришмоқда. Ғалабада сизнинг ҳам ҳиссангиз бор.
◆Иккинчи тахтада вазият кескинлашди.
◆ Ҳар бир юриш учрашув тақдирини ҳал қилиши мумкин.
◆ Олмаоталиклар танаффус олишди.

Ўтган чоршанба куни, яъни 20 мартда «Тошкент оқшоми», «Вечерний Ташкент» ва «Вечерняя Алма-ата» газетхонларининг сиртқи шахмат матчида йигирма тўққизинчи юриш эълон қилинган эди. Бу сафар мухлисларнинг таклифи ва фикрлари икки хил бўлди. Айримлар c1 катагида турган филни e3 катагига юриш керак деган, кўпчилик эса b5 катагидаги фил билан b7 катагидаги пиёдани уриш кераклигини айтишди. Жюри кейинги юришни тўғри деб топди ва у олмаоталик шахмат мухлисларига маълум қилинди. Вазият мураккаблашганлиги туфайли олмаоталик шахмат мухлислари танаффус олишди. Матчни ўтказиш тўғрисидаги низомда бу нарса назарда тутилган эди. Қардош республика пойтахти газетхонлари 29-юришга қандай жавоб беришлари мумкин? Бу ҳақдаги фикр ва мулоҳазаларингизни кутамиз.

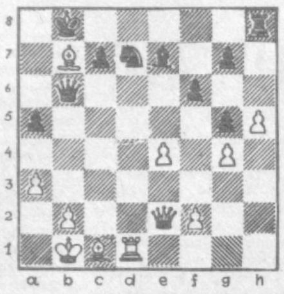

Ўз таклиф ва мулоҳазаларингизни қуйидаги адресга йўлланг: 700047, Тошкент шаҳри, ГСП, Ленинград кўчаси, 32-уй, «Тошкент оқшоми» («Дўстлик матчи»)га. Таклифларингизни 32-55-32, 33-08-74 телефонлари орқали ҳам хабар қилишингиз мумкин.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ СОВРИНИ УЧУН

Оммалашиб бормоқда

Фарғона областидаги Яйпан шаҳрида енгил атлетика бўйича анъанавий мусобақалар ўтказилди. «Совет Ўзбекистони» газетаси соврини учун ўтказилган бу сафарги — еттинчи мусобақаларда 120 киши иштирок этди. Ғолиблик учун республикамизнинг барча областларининг командалари баҳс олиб бордилар. Шуни ҳам айтиш кераки, газета соврини учун ўтказилаётган мусобақалар республикамизда енгил атлетиканинг оммалаштиришга катта ёрдам бермоқда. Бунинг учун бир фактни келтиришнинг ўзи кифоя. Биринчи баҳсда ўн спортчи иштирок этган эди. Сўнгги беллашувда эса 120 спортчи қатнашди.

Асосий мусобақалар олдидан оммавий енгил атлетика беллашуви ташкил этилди. Унда беш мингдан зиёд спортчи иштирок этди. Умуман 12 хил масофага беллашувлар ташкил этилди. Анъанавий марафонча югуриш мусобақасида 152 очко тўплаган Тошкент областининг вакиллари биринчи ўринни эгаллашди. 116 очко тўплаган Тошкент шаҳрининг спортчилари фахрли учинчи ўринни эгалладилар.

42 километр 195 метр масофага ўтказилган шахсий беллашувларда Владимир Белобородов икки соат 19 минут 02 секунд натижа билан биринчи ўринни эгаллади. У беллашувлар пайтида мастер нормативидан ҳам юқори натижа кўрсатди. Андижонлик спорт мастерлигига кандидат Р. Губайдуллин иккинчи, самарқандлик спорт мастерлигига кандидат Е. Лебедев учинчи ўринни эгаллади.

30 километр масофага аёллар ўртасида ўтказилган мусобақада Нодия Усмонова бир соат 52 минут 50 секунд натижа билан бош совриндор бўлди. Шу масофага эркаклар ўртасида ўтказилган мусобақада эса биринчи ўринни Тошкент областининг вакили спорт мастери А. Бакалеев эгаллади. Пойтахт областининг яна бир вакили халқаро классли спорт мастери И. Олих иккинчи ўринни қўлга киритди. Халқаро классли спорт мастери Н. Башкирцев учинчи совриндор бўлди.

20, 10 километр масофага эркаклар ва аёллар ўртасида ўтказилган мусобақаларда З. Иноқов, Р. Низомов, Р. Дарвишев, У. Мамадалиев, Р. Шингазова, З. Мустафоева, Р. Сингатулиналар бош совринни қўлга киритишди. Беш километр масофага ўтказилган мусобақалар Тошкент областининг вакиллари бош совриндор бўлдилар. Жумладан, С. Кайманкина биринчи ўринни эгаллаб, бошқаларга ибрат кўрсатди.

Қисқа қилиб айтганда, «Совет Ўзбекистони» газетаси соврини учун ўтказилган мусобақалар республикамизда спортнинг енгил атлетика турини оммалаштириш, бу соҳада етук спортчилар тайёрлашга катта ёрдам бермоқда. Бунинг учун мусобақаларда ишчи ва хизматчилар билан бирга, халқаро классли спорт мастерларининг ҳам иштирок этганлигини эътироф этишнинг ўзи кифоя.

ҒАЛАБАГА БАҒИШЛАБ

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг «Кибернетика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси спорт залида совет халқининг Улуғ Ватан урушида қўлга киритган Буюк Ғалабасининг 40 йиллигига бағишланган спартакиада баҳслари давом этмоқда. Ғолиблик учун республика Фанлар академиясининг 30 га яқин командаси баҳс олиб бормоқда.

Шахмат бўйича ўтказилган баҳслар якунланди. Спортнинг бу тури бўйича биринчи ўринни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг «Кибернетика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг вакиллари қўлга киритишди. Бу табиий ҳол албатта. Чунки командага спорт мастери Владимир Егин бошчилик қилди. Иккинчи ўринни республика Фанлар академияси сейсмология институтининг шахматчилари қўлга киритишди. Физика-техника институтининг вакиллари эса учинчи совриндор бўлдилар.

Академиада программасидан ишлаб чиқариш гимнастикаси, аэробика, стол теннизи, сузиш, енгил атлетика, волейбол, бадминтон, мини-футбол, мерганлик жой олган. Умуман баҳсларда 1200 дан зиёд киши иштирок этиши назарда тутилмоқда. Уларнинг орасида машҳур олимлар, оддий ходимлар ҳам бор. Академиада баҳслари Ғалаба куни арафасида якунланади.

• Физкультура коллективларида

Жонкуярлик самараси

Сергей Степанович Дубининнинг Тошкент технология техникумида иш бошлаганига кўп бўлгани йўқ. Шунга қарамасдан коллектив аъзолари уни жуда ҳурмат қилишади. Бунинг боиси бор, албатта. С. Дубинин коллектив физкультура ташкилотининг ишларини жонлантиришга, ўқувчиларни спорт билан мунтазам шуғулланишга жалб қилишга катта ҳисса қўшди. Директор ҳам, ўқув ишлари бўйича мудир ҳам унинг жонкуярлигини, тиниб-тинчимаслигини алоҳида таъкидлашди.

Билим юртига ўқишга кирган ўқувчиларнинг кўпчилиги қишлоқлардан келишади. Шунинг учун ҳам уларни жисмоний тарбия билан шуғулланишга жалб қилиш муҳим аҳамиятга эга. Бу ўз-ўзидан бўладиган иш эмас, жонбозлик кўрсатиш, тадбирлар белгилаш, изланишни талаб этади. Шу боисдан ҳам физкультура коллективининг раиси ишнинг хилма-хил формаларини топишга ҳаракат қилади.

Ҳозир техникумда спортнинг жуда кўп турлари бўйича секциялар мунтазам ишлаб турибди. Кейинги пайтда ҳаваскор югурувчилар клуби ҳам ташкил этилди. Айрим ўқувчилар эса жисмоний тарбиянинг энг содда формаси — соғломлаштириш группаларида шуғуллана бошладилар. Оммавийлик бор жойда маҳорат ҳам такомиллашади. Ҳозир техникум ўқувчиларининг тўртдан уч қисми ГТО нишондори эканлиги фикримизнинг далилидир.

Физкультура коллективининг раиси С. Дубининнинг жонкуярлиги муваффақиятларни мустаҳкамлашга, ўқувчиларнинг саломатлигини тетиклаштиришга катта ёрдам бермоқда. Шуни ҳам айтиш кераки, унинг шахсий ибрати бошқаларни ҳам изланишга, спортни оммалаштиришнинг янги усулларини топишга ундамоқда. Ҳозир иккинчи курс ўқувчилари Аня Утянишева, Гўзал Ёқубова, тўртинчи курс студентлари Дилфуза Салимова, Маткарим Искандаровлар ўз курсларида мусобақалар ташкил этиш жонкуярлари бўлиб қолишди. Уларнинг актив фаолияти туфайли техникум ўқувчиларининг спортдаги ютуқлари бойиб боряпти.

Кенг коридорда коллективнинг эришган муваффақиятларини кўрсатувчи стенд ташкил этилган. Бу ердаги дипломлар, фахрий ёрлиқлар, кубоклар кўзни қувонтиради. Уларнинг орасида «Спартак» кўнгилли спорт жамияти Марказий советининг ёрлиқлари, совринлари ҳам бор. Қисқа қилиб айтганда, техникум ўқувчилари ўз мутахассисликлари бўйича пухта билим олиш билан бирга жисмоний жиҳатдан ҳам камол топиб боришмоқда. Бунга ташаббускорлик, жонкуярлик туфайли эришиляпти.

ЁЗГИ ФОРМАГА

Гарнизон бошлиғининг буйруғига биноан Тошкент гарнизони қўшинлари бутун шахсий состави 1985 йилнинг 1 апрелидан бошлаб ёзги кийим формасига ўтади.

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

19 АПРЕЛЬ СОАТ 19.00 ДАН БОШЛАБ
ТОШКЕНТ ШАҲРИ КИНОТЕАТРЛАРИ ВА МАДАНИЯТ САРОЙЛАРИДА

«Ғ А Л А Б А»

ИККИ СЕРИЯЛИ БАДИИЙ ФИЛЬМИНИ НАМОЙИШ ҚИЛИШ БОШЛАНАДИ.

Сценарий муаллифлари — В. ТРУНИН, Е. МАТВЕЕВ.
Режиссер — Е. МАТВЕЕВ.
РОЛЛАРДА: А. МИХАЙЛОВ, А. МИРОНОВ, Р. ЧХИКВАДЗЕ, Г. МЕНГЛЕТ, А. МАСЮЛИС ВА БОШҚАЛАР.
Фильм «Мосфильм» (СССР) ва «ДЭФА (ГДР) киностудиялари ҳамкорлигида тайёрланган.
А. Чаковскийнинг «Ғалаба» романи асосида яратилган бу картина бундан 40 йил муқаддам халқаро муҳитни заҳарлашга ва тинчлик ҳамда халқлар хавфсизлиги ғояларининг тантанасини барбод қилиш учун ҳар қандай воситаларни ишга солишдан тоймаган ғарб пропагандасига қарши жамоатчиликнинг тараққийпарвар кучлари олиб борган долзарб кураш проблемаларига бағишланган.
Икки тарихий воқеа фильм мазмунига асос қилиб олинган: уч давлат — СССР, Англия, АҚШ иштирокида 1945 йилда ўтказилган Потсдам конференцияси ва 1975 йилда Хельсинкида бўлиб ўтган Европа хавфсизлиги ва ҳамкорлиги бўйича кенгаш асос қилиб олинган. Ана шу иккала воқеа картинанинг бош қаҳрамони, совет журналисти Воронинннинг кўз олдидан ўтади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ.

СИЗ БУНИНГ УДДАСИДАН ЧИҚА ОЛАСИЗ

Агар сиз вақтинча сармоядан қийналиб қолсангиз бу масалани ЛОМБАРДГА мурожаат қилиш билан тезда ҳал этишингиз мумкин. Ломбард сиздан қимматбаҳо металлар ва улардан ясалган буюмларни, гиламлар, биллур, тилла соатлар, транзистор приёмниклари ва магнитофонларни, бадиий чинни буюмларни, шунингдек бошқа қимматбаҳо буюмларни гаровга ва сақлаб бериш учун қабул қилади.
Тошкент шаҳрида жойлашган ломбардларнинг адресларини маълум қиламиз:
1-Чилонзор район, Олмазор массиви, Фурқат кўчаси, 14-уй (В. И. Ленин номли СССР Халқлари Дўстлиги саройи қаршисида). Телефонлар 45-57-35, 45-57-50.
2-Фрунзе район, Глинка кўчаси, 3-уй (С. М. Киров номли маданият ва истироҳат боғи яқинида). Телефонлар: 55-55-87, 55-44-80.
3-Киров район, Юнусобод массиви, 13-квартал, 3-уй. Телефон: 24-19-49.

«ТАШГОРПРОКАТРАЗНОБИТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

ДОИМИЙ ҚУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ

Курсларда картограф-граверлар, чизмачилар тайёрланади.
Курсларга 8— 10 синф ҳажмида маълумотли 15 дан 30 ёшгача бўлган тошкентлик йигит-қизлар қабул қилинадилар.
Ўқиш муддати 10 ой, ҳар ойда 63 сўмдан стипендия тўланади.
МАШҒУЛОТЛАР РУС ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.
Курсларга қабул қилинганларга шу соҳа бўйича олий ўқув юртига ва топография техникумининг сиртқи бўлимига кириш имконияти яратиб берилади.
МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН КЕЙИН БОШЛАНАДИ.
Ҳужжатлар йил охиригача ҳар куни қабул қилинади.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Орипов кўчаси, 8-уй, кадрлар бўлими (9, 24, 51, 60, 72, 89-автобуслар, 2, 3, 16, 25, 22, 23, 28, 29-трамвайларнинг «Қозоғистон» кинотеатри» бекати).

ЎЗБЕКИСТОН ТАРИХ ВА МАДАНИЯТ ЁДГОРЛИКЛАРИНИ САҚЛАШ ЖАМИЯТИНИНГ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ
Ўқувчи-ёшлар ўртасида совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган Ғалабанинг 40 йиллигига бағишланган
ЭНГ ЯХШИ ПЛАКАТЛАР УЧУН
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
КОНКУРС ШАРТЛАРИ:
1. Конкурсга ҳам шахсий, ҳам коллектив бўлиб бажарилган ишлар қабул қилинади.
2. Плакат 60х90 см. ҳажмдаги планшетда исталган техникада чизилади.
3. Плакат Ўзбекистоннинг жанговар шон-шуҳрат ёдгорликларини пропаганда қилиши ва совет халқининг Улуғ Ватан урушида кўрсатган қаҳрамонона жасоратини акс эттириши лозим.
4. Плакатнинг пастки ўнг бурчагида авторнинг фамилияси, исми, отасининг исми ва ёши кўрсатилади.
5. Плакатлар Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамиятининг қуйидаги адресда жойлашган республика правлениесига шу йил 25 апрелга қадар (соат 9.00 дан 18.00 гача) тақдим қилинади: 700024, Тошкент шаҳри Намойишлар хиёбони, 5-уй.
МУКОФОТЛАР:
1-ўрин — «ЮНОСТЬ» ТЕЛЕВИЗОРИ,
2-ўрин — «ВЕГА» СТЕРЕО РАДИОЛАСИ,
3-ўрин— «ЯНТАРЬ» ДЕВОР СОАТИ,
ВА УЧТА РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ МУКОФОТ.
Конкурс якунлари маҳаллий матбуотда эълон қилинади.
Энг яхши ишлар Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамиятининг Пропаганда уйидаги кўргазмада намойиш қилинади.
Справкалар юзасидан қуйидаги телефонга қўнғироқ қилинсин: 33-07-39.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!
Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
42-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: саноат ускуналари бўйича **слесарь-ремонтчи**, металл бўйича **токарь:** (токарь-револьверчи, токарь-каруселчи, программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори), **механика-йиғиш ишлари слесари** (разметкачи, станок ва слесарлик ишлари контролёри), **электр-монтажчи, электр-газ пайвандчи, фрезерчи, электр-штамповкачи, куювчи-қолипловчи.**
Шу ихтисослар бўйича ўқиш муддати: 8 синф ҳажмидаги маълумотлилар учун 3 йил, 10 синф ҳажмида маълумотлилар учун бир йил, Совет Армиясидан запасга бўшатилганлар учун —6 ой.
15 дан 25 ёшгача бўлган йигит-қизлар қабул қилинади. Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. Билим юртини битириб олган аттестатдаги баҳоларининг ўртача бали 4,5 бўлганларга олий ўқув юртларига киришда имтиёзлар берилади.
Билим юрти ўқувчилари давлат томонидан текин кийим-бош, овқат (4 маҳал) билан таъминланадилар. 6 ойлик курс студентларига ҳар ойда 76 сўмдан стипендия, ишлаб чиқариш практика давридаги меҳнат ҳақининг 33 проценти берилади.
Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.
Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, турар жойидан справка, соғлиғи тўғрисида справка, маълумоти тўғрисида ҳужжат, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт. 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, таржимаи ҳоли.
Бошқа шаҳардан келган ўқувчилар турар жойларидан пропискадан ўчишлари ва билим юрти ётоқхонасига пропискадан ўтишлари ҳамда ўзлари билан шахсий учёт карточкаси, ВЛКСМ аъзолиги учёт карточкаси ва комсомол билетини олиб келишлари зарур.
Ҳужжатлар ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ж. Обидова кўчаси, 70-уй (2, 16, 25, 28, 29-трамвайлар; 8, 9, 165, 112, 60, 24, 44-автобусларнинг «Ғалаба боғи» бекати). Телефон 35-08-02.

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг
ТОШКЕНТ ШАҲАР ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
шим ва кўйлакларнинг бичиқчиси. Ўқиш муддати — 6 ой; **маникюрчи.** Ўқиш муддати —3 ой; **кийимларни кимёвий тозалайдиган қабул пунктларининг қабул қилувчиси.** Ўқиш муддати — 2 ой. Стипендия — 30 сўм.
Кийимларни кимёвий тозалайдиган қабул пунктларининг қабул қилувчилари группасига 18 ва ундан катта ёшдаги 10-синф маълумотидаги кишилар қабул қилинади; шим ва кўйлакларнинг бичиқчилари, маникюрчилар группаларига 16 дан 30 ёшгача бўлган 8-10 синф маълумотидаги кишилар қабул қилинади.
Группаларга ўқувчилар мандат комиссиясида суҳбат ўтказиш йўли билан қабул қилинади.
МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАРНИНГ КОМПЛЕКТЛАНИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.
Ўқиш муддати меҳнат стажига киради.
Ўқишни тамомлаганлар Тошкент шаҳри, Тошкент областининг маиший хизмат корхоналарига ишга юбориладилар.
Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ариза, автобиография, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, мактаб ёки иш жойидан характеристика, медицина (286-форма), ота-онасининг иш жойи ва яшаш жойидан справкалар; фотосуратлар (3х4 см. ҳажмида), паспорт, ҳарбий хизматга лаёқатлилар учун ҳарбий билет.
Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, 53-алоқа бўлими, Киров райони, 1-Мингўрик кўчаси 9-уй; (19, 156, 165-автобуслар; 2, 16-трамвайлар; 10, 26, 28, 153-маршрут таксиларининг «Ўзбексельмаш» бекати). Справкалар учун телефон: 35-25-64.

театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/III да **Ўқувчилар учун концерт** (12.00), **Иоланта** (19.30), 28/III да **Золушка** (12.00), **Этик кийган мушук** (19.30).
ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/III да **Зебуннисо** (12.00), **Зебуннисо** (19.30), 28/III да **Ғийбат** (12.00), **Ғийбат** (19.30).
МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА— 27/III да **Тошболта ошиқ**, 28/III да **Хизматингизга тайёрмиз.**

цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Мактаб ўқувчиларининг баҳорги каникул кунларида «Саҳнада москваликлар»** (13. 16. 19.00).

кино

27 МАРТ
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:
«СПАРТАК» — **Санъат саройи** (катта зал, телефон 44-21-44), **Чайка** (18.45, 21.20; телефон 77-06-20), **Восток** телефон 91-14-61), **Нукус** (18.45, 21.20; телефон 46-70-69), **Москва** (17, 20.00; телефон 33-05-01), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (18.45, 21.15; телефон 78-47-25).
«МУҲАББАТ ДАРДИ» — **Санъат саройи** (кичик зал).
«ТЎРТ МУШКЕТЁР» — **Ватан** (18.30, 21.00).
«ҒИРТ ЁЛҒОНЧИ» — **Қозоғистон** (17, 20.00: телефон 35-24-92).
«АВИАЦИЯ ҲАЛОКАТИ ХАЗИНАСИ ТОМОН»— **Қозоғистон** (18, 21.00).
«ШАҲРИЗОДАНИНГ ЯНА БИР ТУНИ»— **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).
«АРВОҲЛАР АСОРАТИДА» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).
«УЯ»— **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).
«ДИНОЗАВР ҲАҚИДА АФСОНА»— **К. Ёрматов номли** (жуфт соатларда, телефон 24-22-66).

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!
14-«АВТОТУРИСТ» МАГАЗИНИ
ва унинг филиаллари
ҳамма маркадаги «МОСКВИЧ» автомашиналари, «ЗАПОРОЖЕЦ» автомашиналари, «УРАЛ»» ва «ИЖ» аравачали мотоциклларини
ЭРКИН СОТАДИ
АДРЕСЛАР:
14-«АВТОТУРИСТ» магазини Тошкент шаҳри, Фарҳод кўчасидаги ярмарка. Телефонлар: 76-33-51, 76-38-35.
ФИЛИАЛЛАР: Б. Хмельницкий кўчаси, 78-«а» уй; 2-Юнусобод колхоз бозори; 3-Қорақамиш массиви. (бозор); 4-Қўйлиқ бозори.

ВАЗ АВТОМАРКАЗИ
харидорларга ВАЗ-2104, 2105, 21063, 2107 маркали автомашиналарни Тошкент шаҳридаги корхоналар илтимосига биноан (фақат Тошкент шаҳрида яшайдиган гражданларга)
СОТИШИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Тошкент меҳмонхона хўжалиги техникумининг ДТ 898176, ДТ 855310, ГТ 354217, Ю 948807 номерли дипломларнинг йўқолган
ТОЗА БЛАНКАЛАРИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг Соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси, Тошкент шаҳридаги санитария-эпидемиология станцияси коллективлари шаҳар санитария-эпидемиология станцияси санитария минимуми курслари мудири Ш. А. Акромовга отаси
Анвар Акромович АКРОМОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТВ

чоршанба

27 МАРТ

● МТ I

18.10 Дўстона армиялар X қишки спартакиадасига бағишланган кўрсатув.
18.40 «Дунё ва ёшлар».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 СССР халқ артисти Ю. Мазурок куйлайди.
20.20 «Халқаро Театр куни».
21.30 «Время».
22.05 Футбол бўйича халқаро учрашув. СССР —Австрия терма командалари. Тбилисидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — «Агар соғлом бўлай десанг».
23.45 «Дунё воқеалари».
24.00 С. Прокофьев. 2-квартет.

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Бувижоним, ўргатинг», «Чопқир олов», «Ваня бо- ради» расми». Мультфильмлар.
18.45 «Биринчи концерт». Фильм-концерт.
19.15 «Ғалаба паради қатнашчиси Шерали Битурсунов».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Инсон ва қонун».
20.15 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўзбек куйларидан концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Театр ва замон» Халқаро Театр кунига бағишланади.
23.35 Янгиликлар.

● ЎзТВ II

18.10 Кўрсатувлар программаси.
18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биллурдан ясалган бойқуш». «Нима» Қаерда? Қачон?» клуби совриндори Нурали Латипов ҳақида телеочерк (рус.).
18.35 Эстетика асослари. Санъат турлари. Бадиий адабиёт.
19.15 Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. «Экранда қаҳрамонлик мавзуи» (рус.).
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.25 «Совет Иттифоқи шаҳарлари». Кинопрограмма.

пайшанба

28 МАРТ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Бил ва уддала». Мактаб ўқувчилари учун илмий-оммабоп кўрсатув.
10.10 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».
11.10 Мактаб ўқувчиларининг артиллерия маршали К. П. Казаков билан учрашуви.
11.55 «Биз билан зерикмайсиз». Телеспектакль премьераси. 3-серия.
12.45 «Қўшиқ айтмай туролмайман».
13.20 Халқаро конкурс лауреати Ф. Липс чалади (баян).
13.45 Янгиликлар.
15.20 Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. Телефильмлар: «Миус баландлиги», «Қушлар мовий самода».
16.10 «Шахмат мактаби».
16.45 «Келажакдан келган меҳмон». Болалар учун беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
17.50 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.35 «Миллионлар ленинча университети». «Икки дунё — икки сиёсат».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Қушчалар ўзи кимлар?» Мультфильм.
19.45 Экранда — кинокомедия. «Баҳор».
21.30 «Время».
22.05 Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. «Бу йўлларни биз асло унутмаймиз». П. Шубин поэзияси.
22.25 Г. Гендель. Туғилган кунининг 300 йиллигига.

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Тенгдошларинг ижоди» (рус.).
18.45 Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. «Жангчи адиблар». Шуҳрат.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Амалдаги интернационализм». «Ўзбекистон — Тюменга» (рус.).
20.30 «Ахборот».
20.50 «Рақслар гулдастаси».
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Пиллачиларнинг баҳорги юмушлари».
22.25 «Тугалланмаган қисса». Бадиий фильм рус.).
24.00 Янгиликлар.

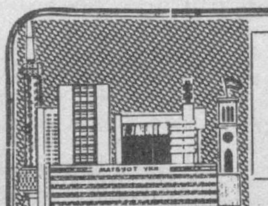

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)
—орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и Ташгорсовета.
(Газета бир йилда 300 марта чиқади).

БИЗНИНГ АДРЕС:
700047, ТОШКЕНТ ШАҲРИ,
ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Телефонлар: секретариат — 33-57-02: бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 33-08-74; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-55-39; Совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий ватанпарварлик ишлари— 32-55-32; хатлар — 33-29- 70; эълонлар бўлими— 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.
Р — 12158. А-2084.